

Prediction Marital Satisfaction Based on Basic Psychological Needs and Marital Intimacy with the Mediating of Rejection Schemas and Incompatible Coping Strategies in Clients Seeking Divorce in Sanandaj City

Smail Ghaisary¹ , Mehran Farhadi^{2✉} , Hossein Mohagheghi³ , Shahryar Yarmohammadi Vasel⁴

1.Ph.D. Student of psychology, Department of Psychology, faculty of Economics and Social Sciences, Bo-ALI Sina University, Hamadan, Iran. Email: s_ghaisary@yahoo.com.

2.Assistant Professor, Department of Psychology, faculty of Economics and Social, Sciences Bo-ALI Sina University, Hamadan, Iran. Email: M.farhadi@basu.ac.ir.

3. Associate Professor, Department of Psychology, faculty of Economics and Social Sciences, Bo-ALI Sina University, Hamadan, Iran. Email: H.mohagheghi@basu.ac.ir.

4.Professor, Department of Psychology, faculty of Economics and Social, Sciences Bo-ALI Sina University, Hamadan, Iran. Email: yarmohamadivasel@basu.ac.ir

ARTICLE INFO

Article type:

Research Article

Article history:

Received 13 November 2024

Received in revised form 11 December 2025

Accepted 19 March 2026

Published Online 22 June 2026

Keywords:

marital satisfaction, basic psychological needs, marital intimacy, rejection schemas, incompatible coping strategies.

ABSTRACT

Background: It seems necessary to identify the factors related to marital satisfaction, which is the basis of strengthening marital life. In the last few decades, different schools of psychology have put forth their theories about the ways to achieve marital satisfaction and the factors affecting it. In Iran, a comprehensive model that simultaneously examines the role of intrapersonal and interpersonal factors, cognitive and emotional, attitudinal and motivational issues of marital satisfaction based on marital intimacy and basic psychological needs with the mediating of incompatible coping strategies and rejection schemas was not found.

Aims: The present study was conducted with the aim of explaining marital satisfaction based on basic psychological needs and marital intimacy with the mediating of rejection schemas and incompatible coping strategies in clients seeking divorce in Sanandaj city.

Methods: The design of the current research was descriptive, correlation and structural equation modeling. The statistical population of the research included all the clients who registered their divorce request in the Masir and Tasmim systems in 2023, Among them, 300 people were selected by using convenience sampling method. The tools used in the research include the Enrich Marital satisfaction Inventory (Olson et al., 1989), Cognitive Emotion Regulation Questionnaire (Garnefski et al., 2002), short form of Early Maladaptive Schemas Questionnaire (Young, 1998), Marital Intimacy Scale (Walker & Thompson, 1983) and Basic Psychological Needs Questionnaire (Guardia et al., 2002). Data analysis was done using Pearson correlation method, structural equation modeling and partial least squares algorithm using SMARTPLS-4 and SPSS-26 software.

Results: The results showed the fit of the general research model with the experimental data. The findings showed that marital intimacy, basic psychological needs, incompatible coping strategies, and rejection schemas can directly predict marital satisfaction ($P < 0.001$). Also, the indirect effect of marital intimacy and basic psychological needs with the mediation of incompatible coping strategies and rejection domain schemas was significant ($P < 0.001$).

Conclusion: According to the findings obtained in the current research and considering the importance of marital satisfaction in the life of couples and the determining role of other variables in the model, A special look at these variables in macro and executive policies related to marriage and family and more attention of family counseling centers to these variables in predicting and facilitating the achievement of marital satisfaction seems necessary.

Citation: Ghaisary, S., Farhadi, M., Mohagheghi, H., & Yarmohammadi Vasel, SH. (2025). Explaining marital satisfaction based on basic psychological needs and marital intimacy with the mediating of rejection schemas and incompatible coping strategies in clients seeking divorce in Sanandaj city. *Journal of Psychological Science*, 25(160), 1-26. [10.66224/jps.25.160.7](https://doi.org/10.66224/jps.25.160.7)

Journal of Psychological Science, Vol. 25, No. 160, 2026

© The Author(s). DOI: [10.66224/jps.25.160.7](https://doi.org/10.66224/jps.25.160.7)

✉ **Corresponding Author:** Mehran Farhadi, Assistant Professor, Department of Psychology faculty of Economics and Social Sciences Bo-ALI Sina University, Hamadan, Iran.

E-mail: M.farhadi@basu.ac.ir, Tel: (+98)9124805792

Extended Abstract

Introduction

What is important in marriage is satisfaction from marriage and marital satisfaction. In other words, marital satisfaction can be considered as the result of general satisfaction with life together, satisfaction with sexual relations and emotional satisfaction (Yared & Abdulrazak, 2016). Based on this, marital satisfaction is one of the most important criteria for evaluating the healthy functioning of the family institution (Holtom-Viesel & Allan, 2014). If marital satisfaction as a factor of family foundation strength does not exist at an acceptable level, it can create harmful physical and psychological effects and lead the family astray (Markman et al., 2013).

On the other hand, emotion regulation has different dimensions and aspects. One of the important aspects of the emotion regulation process is the regulation of emotional experiences through the help of cognitive elements, which is called cognitive regulation of emotion. The cognitive strategy of emotion regulation includes two general categories of compatible coping strategies and incompatible coping strategies (non-adaptive). Compatible coping strategies include downplaying, positive refocusing, positive reappraisal, acceptance and refocusing on planning, and incompatible coping strategies include self-blame, other-blame, catastrophizing, and rumination (Asghari et al., 2022).

Emotion regulation is not intrinsically adaptive or maladaptive, but according to the process of socialization, the ways of emotion regulation are influenced by the family environment (Oliveros & Coleman, 2021). Several studies have reported the significance of the relationship between emotion regulation methods and marital satisfaction (Mazzuca et al., 2019; Riahi et al., 2020; Avat Karim et al., 2014; Bahrami Mashauf et al., 2022; Ursu & Turliuc, 2020).

One of the evolutionary roots is the early maladaptive schemas, which play an important role in the formation of many psychological disorders and can even associate married life with problems such as dissatisfaction (Körük & Kurt, 2019). The schemas related to the marital relationship include basic beliefs

about human nature and the way of relationships, and within the framework of the marital relationship, they influence and direct the spouses' behaviors (Young et al., 2006).

Another factor that affects marital satisfaction is marital intimacy (Bashirpour et al., 2020). Marital intimacy is one of the important factors in creating a warm relationship between couples, a relationship that is accompanied by true self-disclosure and understanding of the other person in an equal partnership (Mokhles et al., 2021). Destruction of one of the rings of the marital relationship occurs with the lack of intimacy or its weakening (Pasha et al., 2017). On the other hand, what is considered as the necessary energy to help actively engage with the environment, develop skills and healthy growth, are basic psychological needs (Ryan, 2017). In their research, Rudbari et al. (2023) showed that the satisfaction of basic psychological needs and coherent self-knowledge is a suitable predictor for marital satisfaction.

In Iran, a comprehensive model that simultaneously examines the role of intrapersonal and interpersonal factors, cognitive and emotional, attitudinal and motivational issues of marital satisfaction based on intimacy and basic psychological needs with the mediation of incompatible coping strategies and rejection schemas was not found. The present study seeks to answer the basic question that whether the causal model of marital satisfaction based on marital intimacy and basic psychological needs with the mediating of incompatible strategies and rejection domain schemas has a good fit in clients seeking divorce in Sanandaj city?

Method

The design of the current research was descriptive and structural equation modeling. The statistical population of the research included all the clients who registered their divorce request in the Masir and Tasmim systems in 2023, Among them, 300 people were selected by using convenience sampling method. The tools used in the research include the Enrich Marital satisfaction Inventory (Olson et al., 1989), Cognitive Emotion Regulation Questionnaire (Garnefski et al., 2002), short form of Early Maladaptive Schemas Questionnaire (Young, 1998),

Marital Intimacy Scale (Walker & Thompson, 1983) and Basic Psychological Needs Questionnaire (Guardia et al., 2002). Data analysis was done using Pearson correlation method, structural equation modeling and partial least squares algorithm using SMARTPLS-4 and SPSS-26 software.

Results

The demographic information of the participants in this research showed that the gender of 176 of them

was female (58.67%) and 124 were male (41.33%). In terms of educational qualifications, 4 people have a PhD degree (1.33 percent), 65 people have a master's degree (21.67 percent), 83 people have a bachelor's degree (27.67 percent), 38 people have a Associate degree (12.66 percent) and 110 of the participants in the research (36.67 percent) also had a diploma and middle school degree. Pearson correlation coefficients related to research variables are presented in Table 1.

Table1. Pearson correlation coefficients related to research variables

Variables	1	2	3	4	5
Marital satisfaction	1				
Incompatible coping strategies	-.816**	1			
Rejection schemas	-.742**	.732**	1		
Marital intimacy	.308**	-.096	-.211**	1	
Basic psychological needs	.616**	-.492**	-.467**	.269**	1

Table 1 shows the correlation matrix of research variables. that the correlation coefficient between all research variables was favorable and significant at P<0.01 level. Based on the results of the table, there was a significant positive correlation between the schemas in the area of rejection with incompatible coping strategies and marital intimacy and marital satisfaction and basic psychological needs with marital satisfaction and intimacy. Also, there was a

significant negative correlation between the incompatible coping strategy and marital satisfaction and the rejection domain schemas with marital satisfaction and intimacy and basic psychological needs. The reliability of the indicator was checked through the measurement of factor loadings and the reliability of the Latent variable was checked through composite reliability, the results of which are presented in Table 2.

Table2. Cronbach's alpha, combined reliability and average extracted variance of research variables

Variables	Cronbach's alpha CA>0/7	Reliability rho_A>0/7	Composite reliability CR>0/7	Average explained variance AVE>0/7
Marital satisfaction	0.86	0.865	0.896	0.583
Incompatible coping strategy	0.837	0.85	0.892	0.677
Rejection schemas	0.809	0.833	0.871	0.595
Marital intimacy	0.892	0.923	0.920	0.622
Basic psychological needs	0.721	0.710	0.820	0.528

Conclusion

The present study was conducted with the aim of explaining marital satisfaction based on basic psychological needs and marital intimacy with the mediation of rejection schemas and incompatible coping strategies in clients seeking divorce in Sanandaj city.

The first finding of this research showed that marital intimacy has a positive and significant effect on marital satisfaction. This finding is consistent with the results of the studies of Yoo & Joo (2021), Mokhles et al. (2021), Bashirpour et al. (2020), Luk & Loke

(2019), Carandang & Guda (2015), Dandurand & Lafontaine (2013), Boden et al. (2010). In the explanation of the obtained result, it can be said that in couples' relationships, marital intimacy has been conceptualized as a very important behavioral model that has strong emotional and social aspects and is created based on acceptance, satisfaction and love (Tenhouten, 2006).

Another finding of this research, which is the positive and significant effect of basic psychological needs on marital satisfaction, is consistent with the results of

studies by Knee et al. (2005), Chang et al. (2015), Sapmaz et al. (2012), Deci & Ryan (2014).

In explaining this finding, based on the opinion of Deci & Ryan (2008), it can be said that based on the theory of self-determination, the satisfaction of basic psychological needs by socializing factors such as parents, It causes an increase in internal motivation and subsequently optimal internalization of parental values and ability to evaluate, self-awareness and regulate emotions, and ultimately leads to desirable social and adaptive competencies and behaviors.

Another finding of this research was showing a negative and significant relationship between incompatible coping strategies and cognitive emotion regulation on marital satisfaction. This finding is consistent with the results of studies by Bahrami Mashoof et al. (2022), Ursu & Turliuc (2020), Oliveros & Coleman (2021), Riahi et al. (2020), Avat Karim et al. (2014). It seems that any defects and problems in the regulation of emotions make a person vulnerable to mental disorders such as depression and anxiety, and in this situation, there will be a relationship between rumination, catastrophizing and self-blame coping strategies and high levels of depression. As a result, a vicious cycle is created in the person and the social and marital life of the person.

Another finding of this research, based on the negative and significant relationship between rejection schemas and marital satisfaction, is consistent with the results of studies by Khakpour et al. (2022), Körük & Kurt (2019), O'Connor et al. (2018), Mohammadi & Fathi Ashtyani (2017). In explaining this finding, it can be said that schemas are a fundamental part of people's cognitive organization and cause encoding and coding of experience, memory and emotional state. These structures are deep, undeniable and little changeable. Maladaptive schemas fight for their own survival, and this is the individual's attempt to achieve cognitive harmony (Young et al., 2006). The scheme of emotional deprivation, which is caused by parents' neglect and not receiving enough emotional and emotional attention, makes a person not have enough ability to have a healthy emotional exchange with his wife (Flink, 2019).

Another finding of this research, based on the relationship between marital intimacy and the mediating of incompatible coping strategy, cognitive emotion regulation, on marital satisfaction with the results of studies by Vaseghi et al. (2023), Riahi et al. (2020), Bakhtiari et al. (2021) is consistent. In the explanation of this finding, it can be said that since marital intimacy has been introduced as one of the most valuable aspects of human existence, it is recognized as a necessary thing in human functioning. On the other hand, if people use incompatible strategies in regulating emotions, they focus their attention on negative aspects when dealing with negative situations. In fact, these people limit their attention instead of expanding their attention in these situations (Gross, 1998). Focusing on negative dimensions does not allow cognitive change, including evaluating the situation, changing one's way of thinking about the situation, or one's capacity to manage situational demands, and this leads to focusing on the situation and its implicit concepts (Raes, 2010).

Another finding of the current research is the relationship between basic psychological needs and the mediating of rejection schemas on marital satisfaction. This finding is consistent with the research results of Vaseghi et al. (2023), Rudbari et al. (2023), O'Connor et al. (2018). In explaining this finding, it can be said that the need for autonomy has been expressed as a basic need for humans in different perspectives and theories, and the self-determination theory is the most prominent theory in this field. According to Gurman (2013) point of view, marital conflicts are caused by couples' inconsistencies in the type of needs and their satisfaction methods, self-centeredness, differences in demands, behavioral schemas, and irresponsible behavior towards the marital relationship. Therefore, the basic psychological needs, in addition to being directly effective in marital satisfaction, if these needs are not met, they can lead to the creation of maladaptive schemas.

According to the findings obtained in the current research and considering the importance of marital satisfaction in the life of couples and the determining role of other variables in the model, A special look at

these variables in macro and executive policies related to marriage and family and more attention of family counseling centers to these variables in predicting and facilitating the achievement of marital satisfaction seems necessary.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: This article is taken from the doctoral thesis of the first author in the field of psychology, Bo-ALI Sina University, Hamedan. In this research, ethical considerations such as the preservation of participants' information and the right to withdraw have been observed in the entire research process. Also, all the participants participated in the present research by filling out the consent form and knowingly.

Funding: This research was done in the form of a doctoral thesis without financial support.

Authors' contribution: The first author of this article as the main researcher, the second and third authors as supervisors, and the fourth and fifth authors as advisors were involved in this research.

Conflict of interest: The authors declare no conflict of interest for this study.

Acknowledgments: We hereby express our gratitude to all the participants in the present study who helped us in the implementation of this research.

پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس نیازهای روان‌شناختی بنیادین و صمیمیت زناشویی با میانجی‌گری طرح‌واره‌های حوزه‌ی طرد و راهبرد مقابله‌ی ناسازگارانه در مراجعان متقاضی طلاق شهرستان سندج

سید اسماعیل قیصری^۱، مه‌رمان فرهادی^{۲*}، حسین محقق^۳، شهریار یارمحمدی^۴ واصل^۱

۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی، دانشکده علوم اقتصادی و اجتماعی، دانشگاه بوعلی سینا همدان، همدان، ایران. رایانامه: s_ghisary@yahoo.com

۲. استادیار، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم اقتصادی و اجتماعی، دانشگاه بوعلی سینا همدان، همدان، ایران. رایانامه: M.farhadi@basu.ac.ir

۳. دانشیار، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم اقتصادی و اجتماعی، دانشگاه بوعلی سینا همدان، همدان، ایران. رایانامه: H.mohagheghi@basu.ac.ir

۴. استاد، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم اقتصادی و اجتماعی، دانشگاه بوعلی سینا همدان، همدان، ایران. رایانامه: yarmohamadivassel@basu.ac.ir

چکیده

مشخصات مقاله

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۳/۰۸/۲۳

بازنگری: ۱۴۰۴/۰۹/۲۰

پذیرش: ۱۴۰۴/۱۲/۲۸

انتشار برخط: ۱۴۰۵/۰۴/۰۱

کلیدواژه‌ها:

رضایت زناشویی،

نیازهای روان‌شناختی بنیادین،

صمیمیت زناشویی،

طرح‌واره‌های حوزه‌ی طرد،

راهبرد مقابله‌ی ناسازگارانه.

زمینه: شناسایی عوامل مرتبط با رضایت زناشویی که پایه‌ی استحکام‌بخش زندگی زناشویی است، ضروری به نظر می‌رسد. در چند دهه‌ی اخیر، مکاتب مختلف روان‌شناسی نظریات خود را در مورد راهکارهای رسیدن به رضایت زناشویی و عوامل مؤثر بر آن را مطرح کرده‌اند. در ایران، مدل جامعی که هم‌زمان نقش عوامل درون فردی و بین فردی، مسائل شناختی و هیجانی، نگرشی و انگیزشی رضایت زناشویی را بر اساس صمیمیت زناشویی و نیازهای بنیادی روانشناختی با میانجی‌گری راهبردهای مقابله‌ی ناسازگار و طرح‌واره‌های حوزه‌ی طرد مورد بررسی قرار داده باشد، یافت نشد.

هدف: پژوهش حاضر باهدف تبیین رضایت زناشویی بر اساس نیازهای روان‌شناختی بنیادی و صمیمیت زناشویی با میانجی‌گری طرح‌واره‌های حوزه‌ی طرد و راهبردهای مقابله‌ی ناسازگارانه در مراجعان متقاضی طلاق شهرستان سندج انجام شد.

روش: طرح پژوهش حاضر توصیفی، از نوع همبستگی و مدل‌سازی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی مراجعانی بود که در سال ۱۴۰۲ درخواست طلاق خود را در سامانه‌های مسیر و تصمیم ثبت کرده بودند که از بین آن‌ها ۳۰۰ نفر با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده پژوهش شامل پرسشنامه‌های رضایت زناشویی انریخ (اولسون و همکاران، ۱۹۸۹)، تنظیم شناختی هیجان (گارفنسکی و همکاران، ۲۰۰۲)، فرم کوتاه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه (یانگ، ۱۹۹۸)، صمیمیت زناشویی (واکر و تامپسون، ۱۹۸۳) و نیازهای بنیادی روان‌شناختی (گاردیا و همکاران، ۲۰۰۲) بود. تحلیل داده‌ها نیز با استفاده از روش همبستگی پیرسون، مدل‌سازی معادلات ساختاری و الگوریتم حداقل مربعات جزئی با بهره‌گیری از نرم‌افزارهای SMARTPLS-4 و SPSS-26 انجام شد.

یافته‌ها: نتایج نشان‌دهنده‌ی برازش مدل کلی پژوهش با داده‌های تجربی بود. یافته‌ها نشان داد صمیمیت زناشویی، نیازهای بنیادی روان‌شناختی، راهبرد مقابله‌ی ناسازگار و طرح‌واره‌های حوزه‌ی طرد به‌صورت مستقیم قادر به پیش‌بینی رضایت زناشویی هستند ($P < ۰/۰۰۱$). هم‌چنین، اثر غیرمستقیم صمیمیت زناشویی و نیازهای بنیادی روان‌شناختی با میانجی‌گری راهبردهای مقابله‌ی ناسازگار و طرح‌واره‌های حوزه‌ی طرد، معنادار بود ($P < ۰/۰۰۱$).

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های به‌دست‌آمده در پژوهش حاضر و با توجه به اهمیت رضایت زناشویی در زندگی زوجین و نقش تعیین‌کننده‌ی سایر متغیرهای موجود در مدل، نگاه ویژه‌ای به این متغیرها در سیاست‌های کلان و اجرایی مرتبط با ازدواج و خانواده و توجه بیشتر مراکز مشاوره خانواده به این متغیرها در پیش‌بینی و تسهیل دستیابی به رضایت زناشویی ضروری به نظر می‌رسد.

استناد: قیصری، سید اسماعیل؛ فرهادی، مه‌رمان؛ محقق، حسین و یارمحمدی واصل، شهریار (۱۴۰۵). تبیین رضایت زناشویی بر اساس نیازهای روان‌شناختی بنیادین و صمیمیت زناشویی با میانجی‌گری طرح‌واره‌های حوزه‌ی طرد و راهبرد مقابله‌ی ناسازگارانه در مراجعان متقاضی طلاق شهرستان سندج. *مجله علوم روانشناختی*، دوره ۲۵، شماره ۱، ۱۶۰-۲۶.

DOI: 10.66224/jps.25.160.7. ۱۴۰۵، شماره ۱، ۱۶۰

✉ نویسنده مسئول: مه‌رمان فرهادی، استادیار، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم اقتصادی و اجتماعی، دانشگاه بوعلی سینا همدان، همدان، ایران. رایانامه: M.farhadi@basu.ac.ir

تلفن: ۹۱۲۴۸۰۵۷۹۲ (+۹۸)

مقدمه

ناهنجاری‌های زندگی زناشویی و خانواده از عوامل خطر ساز آسیب‌های روان‌شناختی در همسران و فرزندان است و نهاد خانواده که در واقع زیربنای جامعه سالم است را مورد تهدید قرار می‌دهد (بلاچ و همکاران، ۲۰۱۴). اگر نهاد خانواده کارکرد خود را به درستی اجرا نکند، مشکلات و روابط ناسالم به وجود آمده که می‌تواند منشأ بسیاری از آسیب‌های اجتماعی و روانی باشد (اتومو و آلاویا، ۲۰۲۲). همان‌طور که ازدواج، مهم‌ترین تصمیم هر فرد در زندگی است؛ رضایت‌مندی از ازدواج نیز اصلی‌ترین عامل تعیین‌کننده کیفیت زندگی زناشویی و سلامت روان‌شناختی است. بر همین اساس، اغلب پژوهشگران جهت بررسی کیفیت روابط زوجین، به مطالعه رضایت زناشویی^۱ می‌پردازند (جهاندوست و همکاران، ۱۳۹۹). آمار بالا و روزافزون طلاق نشان می‌دهد که رضایت زناشویی به آسانی دست‌یافتنی نیست (رزن-گراندن و همکاران، ۲۰۰۴) و این مسئله صرف‌نظر از همه ازدواج‌های ناشادی است که زوجین به دلایل گوناگون به سمت طلاق نمی‌روند (گریف و مالهرب، ۲۰۰۱). باین‌حال، رضایت زناشویی و عوامل تعیین‌کننده آن همیشه مورد توجه دانشمندان علوم رفتاری و اجتماعی در سراسر جهان بوده است (بلال و رسول، ۲۰۲۰).

آنچه در ازدواج مهم است، رضایت از ازدواج و رضایت زناشویی است. منظور از رضایت زناشویی که دارای ماهیت ذهنی و مفهومی پیچیده و چندبعدی است؛ میزان علاقه زوج‌ها به یکدیگر و نگرش مثبت به زندگی مشترک است که با عواملی مانند مسائل شخصی، ارتباطات، حل تعارض، مدیریت مالی، رابطه جنسی، فرزندان، دوستان، اوقات فراغت و جهت‌گیری مذهبی وابستگی دارد (فلاح‌چای و همکاران، ۲۰۱۹). به عبارت دیگر، رضایت زناشویی را می‌توان حاصل رضایت عمومی از زندگی مشترک، رضایت از روابط جنسی و رضایت عاطفی در نظر گرفت (یارد و عبدالرازک، ۲۰۱۶). بر این اساس رضایت زناشویی، یکی از مهم‌ترین ملاک‌های ارزیابی عملکرد سالم نهاد خانواده است (هولتوم-ویزل و آلان، ۲۰۱۴). اگر رضایت زناشویی به‌عنوان عامل استحکام بنیان خانواده در حد قابل‌قبولی به وجود نیاید،

می‌تواند اثرات زیان‌بار جسمانی روانی ایجاد کند و مسیر خانواده را به بیراهه بکشاند (مارکمن و همکاران، ۲۰۱۳). برخی از پژوهشگران واکنش عاطفی حاصل از ارزیابی ذهنی زوج‌ها از ابعاد مثبت و منفی رابطه زن و شوهری را رضایت زناشویی تعریف می‌کنند (یو و جو، ۲۰۲۲). رضایت زوجین می‌تواند دوام و ماندگاری رابطه مشترک و عمیق‌تر شدن تعهد آنان به یکدیگر را پیش‌بینی کند (لیم و لی، ۲۰۱۷). در ضمن همه ما انسان‌ها در زندگی فردی و زناشویی با چالش‌ها و مشکلاتی روبرو می‌شویم؛ اما هر فردی به شیوه منحصر به خود به این مسائل و مشکلات پاسخ می‌دهد. بعضی از افراد هنگام مواجهه با مشکلات، سعی می‌کنند با ارزیابی درست و منطقی موقعیت و با استفاده از راهبردهایی مانند حل مسئله، مثبت‌اندیشی و تفکر مثبت و استفاده از سیستم‌های حمایتی، با موقعیت مقابله کنند؛ اما در مقابل، بعضی از افراد به جای مقابله سازگارانه با مشکلات، سعی می‌کنند از راهبردهای ناسازگارانه و ناکارآمد استفاده کنند و از مواجهه با مشکل، دوری می‌کنند. در ازدواج وزندگی مشترک، تعهد هیجانی و نحوه تنظیم مناسب هیجان‌ها بر همبستگی هیجانی میان زوجین و نتایج مثبت آن در ارتباطات زناشویی تأثیر دارد (کاظم و رفیق، ۲۰۲۱). فرایند تنظیم هیجان به معنی انتخاب هیجان مناسب با موقعیت و چگونگی تجربه و نحوه بیان نتایج هیجانی متعاقب آن است (کوبلینسکا و کوسیف، ۲۰۱۹). تنظیم هیجان ابعاد و جنبه‌های مختلفی دارد. یکی از جنبه‌های مهم فرایند تنظیم هیجان، تنظیم تجارب هیجانی از طریق کمک گرفتن از عناصر شناختی است که تنظیم شناختی هیجان نامیده می‌شود. مفهوم کلی تنظیم شناختی هیجان دلالت بر نحوه شناختی دستکاری ورود اطلاعات فراخواننده هیجان است. راهبرد شناختی تنظیم هیجان شامل دو دسته کلی راهبردهای مقابله‌ای سازگارانه^۲ و راهبردهای مقابله‌ای ناسازگارانه^۳ (غیر انطباقی) است. راهبردهای سازگارانه شامل کم‌اهمیت‌شماری، تمرکز مجدد مثبت، ارزیابی مجدد مثبت، پذیرش و تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی و راهبردهای ناسازگارانه شامل سرزنشگری، دیگر سرزنشگری، فاجعه‌نمایی و نشخوار فکری است (اصغری و همکاران، ۱۴۰۰). تنظیم هیجان به‌طور ذاتی، سازگارانه یا ناسازگارانه

3. incompatible coping strategies

1. marital satisfaction

2. compatible coping strategies

نیست، بلکه طبق فرایند اجتماعی شدن، شیوه‌های تنظیم هیجانات تحت تأثیر محیط خانواده قرار می‌گیرد (اولیور و کولمن، ۲۰۲۱). مطالعات متعددی، معناداری رابطه بین شیوه‌های تنظیم هیجان و رضایت زناشویی را گزارش کرده‌اند (مازوکا و همکاران، ۲۰۱۹؛ ریاحی و همکاران، ۲۰۲۰؛ آوات کریم و همکاران، ۱۳۹۳؛ بهرامی مشعوف و همکاران، ۱۴۰۱ و اورسو و تورلیک، ۲۰۲۰).

یکی از ریشه‌های تحولی، طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه^۱ است که نقش مهمی در شکل‌گیری بسیاری از اختلالات روان‌شناختی دارد و حتی می‌تواند زندگی زناشویی زوجین را با مشکلاتی از جمله نارضایتی همراه سازد (کروک و کورت، ۲۰۱۹). طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه شامل احساسات، باورها و فرض‌های نادرستی است که بر روی تفاسیر، ادراکات و رفتارهای افراد تأثیر زیادی دارند (یانگ، ۲۰۰۶). این طرح‌واره‌ها در رابطه با پنج تکلیف یا نیاز تحولی اساسی (بریدگی و طرد، عملکرد و خودگردانی مختل، محدودیت‌های مختل، دیگر جهت‌مندی و گوش به زنگی بیش‌ازحد و بازداری) ایجاد می‌شوند (خاکپور و همکاران، ۱۴۰۱) و این باور وجود دارد که کودک باید در دوران تحول خود، این تکالیف را در رابطه با والدین و محیط با موفقیت سپری نماید (باچ و همکاران، ۲۰۱۸). طرح‌واره‌های مربوط به رابطه زناشویی، باورهای اساسی درباره ماهیت انسان و نحوه روابط را در برمی‌گیرد و در چارچوب رابطه زناشویی، رفتارهای همسران را تحت تأثیر قرار داده و به آن‌ها جهت می‌دهد (یانگ و همکاران، ۲۰۰۶). یافته‌های پژوهش محمدی و فتحی آشتیانی (۱۳۹۶) نشان داد بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و رضایت‌مندی زناشویی در زوجین، رابطه معکوس و معناداری وجود دارد. اکونور و همکاران (۲۰۱۸) نیز در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که طرح‌واره‌های ناسازگار با شاخص‌های مختلفی از جمله کیفیت زندگی زناشویی، رابطه معناداری دارند. هم‌چنین دمیترسکو و روسو (۲۰۱۲) نشان دادند که طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، سطوح رضایت زناشویی را پیش‌بینی می‌کنند.

عامل دیگری که بر رضایت زناشویی تأثیر دارد، صمیمیت زناشویی^۲ است (بشیرپور و همکاران، ۲۰۲۰). صمیمیت شامل هرگونه روابط نزدیک، خودمانی و معمولاً محبت‌آمیز می‌شود (لاک و لوک، ۲۰۱۹).

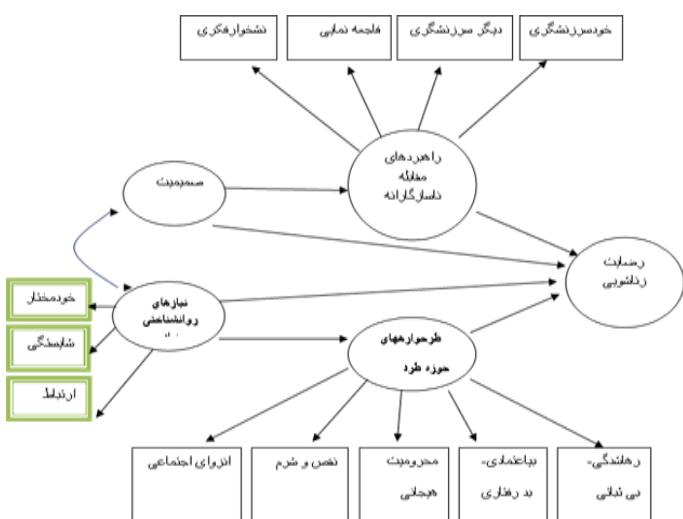
1. early maladaptive schemas

صمیمیت فرایندی تعاملی و شامل ابعادی مرتبط به هم است. محور این فرایند، شناخت، درک، پذیرش، همدلی با احساسات، قدردانی و پذیرش دیدگاه و نظرات فرد دیگر است (بختیاری و همکاران، ۱۳۹۸)؛ بنابراین، صمیمیت زناشویی یکی از عوامل مهم در ایجاد روابط گرم میان زوجین است، رابطه‌ای که همراه با خودافشایی واقعی و درک شخص دیگر در مشارکتی برابر است (مخلص و همکاران، ۱۴۰۰). نابودی یکی از حلقه‌های رابطه زناشویی، در فقدان صمیمیت و یا تضعیف آن صورت می‌گیرد. نتایج مطالعات مختلف نشان می‌دهد که صمیمیت میان زوجین، یکی از مؤلفه‌های اساسی در استحکام و پایداری زندگی زناشویی است و هر عاملی که موجب تضعیف آن شود، در واقع عامل مخرب در رضایت و سازگاری زناشویی است (پاشا و همکاران، ۲۰۱۷). صمیمیت، نشانه‌ای مناسب از کیفیت رابطه میان زوجین است و نتایج مطالعات مرتبط نشان می‌دهد که رابطه مثبتی بین میزان صمیمیت و رضایت زناشویی برقرار است (هند و همکاران، ۲۰۱۳). زوجینی که از سطح بالایی از صمیمیت برخوردار هستند، همدیگر را قابل‌اعتماد، مهربان و تأیید کننده توصیف می‌کنند (کمپ دوش و همکاران، ۲۰۰۸). بهره‌مند و همکاران (۱۳۹۳) و تقی‌یار و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهش‌های خود نشان دادند که بین مؤلفه‌های عشق با رضایت زناشویی، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و مؤلفه صمیمیت، بیشترین رابطه را با رضایت زناشویی دارد. هم‌چنین رابطه بین رضایت زناشویی و صمیمیت در برخی مطالعات دیگر نیز تأیید شد. پژوهش صائمی و همکاران (۱۳۹۸) نشان داد که سازگاری زناشویی به وسیله صمیمیت و تنظیم هیجان، قابل پیش‌بینی است. کونازوک (۲۰۰۹) نشان داد که صمیمیت، رابطه مثبت و معناداری با رضایت زناشویی دارد. یو و جو (۲۰۲۲) و کاراندانگ و گودا (۲۰۱۵) نیز به این یافته مشترک رسیدند که عشق و مؤلفه‌های آن به‌ویژه مؤلفه صمیمیت با رضایت زناشویی رابطه مثبت و معناداری دارد.

از سوی دیگر، آنچه به‌عنوان انرژی لازم برای کمک به درگیری فعال با محیط، پرورش مهارت‌ها و رشد سالم، در نظر گرفته می‌شود نیازهای

2. Marital Intimacy

در چندین دهه گذشته، مکاتب مختلف روان‌شناسی، نظرات خود را در مورد راهکارهای رسیدن به رضایت زناشویی و عوامل مؤثر بر آن مطرح کرده‌اند. با توجه به اهمیت کارکرد سالم خانواده و نقش آن در پیشگیری از بروز تعارضات میان زوجین، شناسایی عوامل مرتبط با رضایت زناشویی که اساس و پایه استحکام بخش زندگی خانوادگی است، ضروری است. با کشف عوامل مؤثر در رضایت زناشویی، می‌توان این انتظار را داشت که با افزایش سطح رضایت‌مندی در زوجین، بسیاری از مشکلات روانی-اجتماعی خانواده‌ها و به تبع آن جامعه کاهش پیدا کند. لذا اجرای پژوهش حاضر می‌تواند دستاوردهای تلویحی مهمی برای سازمان‌ها و نهادهای مرتبط با خانواده و ازدواج و مراکز مشاوره خانواده به دنبال داشته باشد. با توجه به آنچه مرور شد، پژوهش حاضر به دنبال پاسخ‌گویی به این سؤال اساسی است که آیا مدل علی رضایت زناشویی بر اساس صمیمیت و نیازهای بنیادی روان‌شناختی با میانجی‌گری راهبردهای ناسازگار و طرح‌واره‌های حوزه طرد در مراجعان متقاضی طلاق شهرستان سنج از برازش خوبی برخوردار است؟ مدل مفهومی پژوهش حاضر مطابق با مبانی نظری موجود، در شکل ۱ ارائه شده است.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش حاضر

بنیادین روان‌شناختی^۱ است. این نیازها به صورت ذاتی در تمام انسان‌ها وجود دارند و برای خودتنظیمی و بهزیستی افراد ضروری هستند. در صورتی که نیازهای بنیادین روان‌شناختی برآورده شوند، در افراد اعتماد به خود و احساس ارزشمندی ایجاد می‌شود، اما عدم برآورده شدن و یا ایجاد مانع در رسیدن به آن‌ها موجب می‌شود، فرد ادراکی انتقادی، بیگانه، منفی و شکننده از خود پیدا کند (ریان، ۲۰۱۷). یک نظریه مرتبط با انگیزش که سه نیاز بنیادین روان‌شناختی را برجسته می‌کند، نظریه خود-تعیین‌گری^۲ است. اساس نظریه خودتعیین‌گری، نیازهای بنیادین روان‌شناختی مانند نیاز به خودمختاری^۳ (نیاز برای خود پیروی و داشتن احساس انتخاب در شروع، نگهداری و تنظیم فعالیت-ها)، شایسته بودن^۴ (شایستگی برای دنبال کردن چالش‌های بهینه و تلاش لازم برای انجام دادن برای تسلط یافتن بر آن‌ها) و ارتباط^۵ با دیگران (احساس اطمینان از ارتباط با دیگران و داشتن این تجربه از خود به عنوان فردی قابل و شایسته عشق و احترام) است. ارضای این نیازها انرژی لازم را برای کمک به درگیری فعال با محیط، پرورش مهارت‌ها و رشد سالم در فرد فراهم می‌کند و برای خودتنظیمی افراد ضروری است (کریا، ۲۰۱۲). خود-تعیین‌گری با تأکید بر تمایلات و ظرفیت‌های درونی انسان، انگیزش فرد را در پیش‌بینی بهزیستی، حل مسئله شناختی، یادگیری عمیق و عملکرد اثربخش در محیط مؤثر می‌داند (تیلور و همکاران، ۲۰۰۹). رودباری و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهش خود نشان دادند که ارضای نیازهای بنیادین روان‌شناختی و خودشناسی انسجامی، پیش‌بینی کننده مناسبی برای رضایت زناشویی است. نتایج پژوهش ساپماز (۲۰۱۲) نشان داد که ارضای نیازهای بنیادین روان‌شناختی نقش تعدیل‌کننده‌ای در رابطه بین سبک‌های فرزند پروری والدین با سطوح رضایت زناشویی دارند. هم‌چنین نی و همکاران (۲۰۰۵) در چهار مطالعه نشان دادند که بین ابعاد ارتباط، خودمختاری و شایستگی با تعارض در رابطه، همبستگی معناداری وجود دارد و زوج‌هایی که به علت عدم شایستگی و صلاحیت و خودمختاری دچار بی‌انگیزگی و کاهش اعتماد به نفس شده‌اند، برای حل اختلافات زناشویی با راه‌حل‌های کارآمد، کمتر تلاش می‌کنند.

4. competence

5. relatedness

1. Basic Psychological Needs

2. self-determination theory

3. autonomy

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان

روش پژوهش حاضر توصیفی، از نوع همبستگی و مدل‌سازی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی افراد متقاضی طلاق در شهرستان سنندج بود که در سال ۱۴۰۲ که در سامانه‌های مسیر و تصمیم (سامانه‌های نوبت‌دهی اینترنتی درخواست طلاق) ثبت‌نام کرده بودند (۱۳۷۸ نفر، مطابق با آمار اداره کل بهزیستی استان کردستان). از طریق روش نمونه‌گیری در دسترس، از بین آن‌ها ۳۰۰ نفر به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. با توجه به این که حداقل حجم نمونه لازم در مدل‌های ساختاری ۲۰۰ نفر است (هومن، ۱۳۹۷) در پژوهش حاضر، با در نظر گرفتن اُفت احتمالی نمونه‌ها، پرسش‌نامه‌ها بین ۳۳۰ نفر توزیع شد که بعد از حذف پرسش‌نامه‌های ناقص، ۳۰۰ پرسش‌نامه وارد تحلیل آماری شد. ملاک‌های ورودی در مطالعه حاضر شامل قرار داشتن در یک ازدواج دائم، گذشت حداقل یک سال از زندگی مشترک، متقاضی طلاق بودن، داشتن رضایت برای تکمیل پرسش‌نامه‌ها و داشتن تحصیلات حداقل سیکل و ملاک‌های خروج نیز شامل تکمیل نکردن پرسش‌نامه‌های پژوهش و عدم تمایل به شرکت در فرایند پژوهش بود.

ب) ابزار

پرسش‌نامه رضایت زناشویی انریچ^۱: این پرسش‌نامه برای اولین بار توسط اولسون و همکاران (۱۹۸۹) تهیه شد و هدف از ساخت آن، سنجش رضایت زناشویی زوجین بود. فرم کامل پرسش‌نامه از ۱۱۵ سؤال و ۱۲ زیر مقیاس تشکیل شده است که به‌جز مقیاس اول که ۵ سؤال دارد، بقیه مقیاس‌ها شامل ۱۰ سؤال است (ثنائی، ۱۳۹۶). در این پژوهش از فرم کوتاه ۴۷ سؤالی که سلیمانیان (۱۳۷۳)، به نقل از رحیمی و همکاران (۱۳۹۴) آن را اعتباریابی نموده، استفاده شد. این فرم کوتاه شامل همان ۱۲ خرده‌مقیاس است. پژوهشگر مذکور با توجه به زیاد بودن تعداد سؤالات پرسش‌نامه (۱۱۵ سؤال) که موجب خستگی بیش‌ازحد آزمودنی‌ها می‌شد، تصمیم گرفت فرم کوتاهی از آن تهیه کند. پرسش‌نامه به‌صورت پنج گزینه‌ای (نگرش سنج لیکرتی) در نظر گرفته شده است. به هر گزینه آن از یک تا پنج امتیاز داده می‌شود. نمره‌گذاری پرسش‌نامه به دو روش، نمره رضایت کلی از روابط زناشویی و محاسبه نمرات مقیاس‌های فرعی انجام می‌شود.

^۱. Enrich Marital satisfaction Inventory

حداقل و حداکثر نمره در این پرسش‌نامه بین ۴۷ و ۲۳۵ است. افرادی که در این پرسش‌نامه نمرات آن‌ها زیر ۱۵۰ است، دارای میزانی از ناراضی زناشویی هستند؛ به عبارت دیگر، نمره برش ۱۵۰ برای تفکیک افراد دارای رضایت زناشویی از افراد با ناراضی زناشویی مشخص شده است (حسینی کامکار و همکاران، ۱۳۹۲). ضرایب آلفای پرسش‌نامه انریچ در گزارش اولسون و همکاران (۱۹۸۹)، به نقل از ثنائی، (۱۳۹۶) برای خرده‌مقیاس‌های تحریف آرمانی، رضایت زناشویی، مسائل شخصیتی، ارتباط، حل تعارض، مدیریت مالی، فعالیت‌های اوقات فراغت، رابطه جنسی، فرزندان و فرزند پروری، خانواده و دوستان، نقش‌های مساوات‌طلبی به ترتیب ۰/۸۱، ۰/۷۳، ۰/۶۸، ۰/۷۵، ۰/۷۴، ۰/۷۶، ۰/۴۸، ۰/۷۷، ۰/۷۲، ۰/۷۱ است. ضریب اعتبار فرم ۴۷ سؤالی سلیمانیان (۱۳۷۳)، به نقل از رحیمی و همکاران، (۱۳۹۴) بر روی یک گروه ۳۰ نفری، با استفاده از ضریب آلفا محاسبه شد و ضریب اعتبار ۰/۹۵ به دست آمد. اعتبار باز آزمایی پرسش‌نامه در فاصله ۴ هفته بین ۰/۷۷ (برای فعالیت‌های اوقات فراغت) تا ۰/۹۲ (برای روابط جنسی و تحریف آرمانی) با میانگین ۰/۸۶ بود (ثنائی، ۱۳۹۶). ضریب همبستگی پرسش‌نامه با مقیاس‌های رضایت خانوادگی از ۰/۴۱ تا ۰/۶۰ و با مقیاس‌های رضایت زندگی از ۰/۳۲ تا ۰/۴۱ است که نشانه‌روایی سازه آن است. تمامی خرده‌مقیاس‌های پرسش‌نامه انریچ، زوج‌های راضی و ناراضی را متمایز می‌کنند و این نشان می‌دهد که این پرسش‌نامه از روایی ملاک خوبی برخوردار است (ثنائی، ۱۳۹۶). در پژوهش حاضر نیز میزان پایایی از طریق روش آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۶ به دست آمد.

پرسش‌نامه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه^۲: فرم کوتاه پرسش‌نامه طرح‌واره یانگ، یک ابزار ۷۵ سؤالی است که برای سنجش طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه به کار می‌رود. یانگ (۱۹۹۸) این پرسش‌نامه را از روی فرم پرسش‌نامه اصلی طراحی کرد. پرسش‌نامه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه برای ارزیابی ۱۵ طرح‌واره ناکارآمد اولیه ساخته شد. در این پرسش‌نامه هر پنج عبارت، یک طرح‌واره را می‌سنجد. هر سؤال روی یک مقیاس ۶ درجه‌ای (کاملاً غلط-۱، تقریباً غلط-۲، بیشتر درست تا غلط-۳، اندکی درست-۴، تقریباً درست-۵ و کاملاً درست-۶) نمره داده می‌شود. در این پرسش‌نامه، کسب نمره بالا نشان‌دهنده طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه است.

^۲. Early Maladaptive Schemas Questionnaire

ایران، در پژوهشی یوسفی (۱۳۸۵) با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای راهبردهای کل شناختی ۰/۸۲ گزارش شده است. هم‌چنین روایی آن در پژوهش فوق از طریق همبستگی میان نمره راهبردهای منفی با نمرات افسردگی و اضطراب پرسش‌نامه ۲۸ سؤالی سلامت عمومی بررسی شده و به ترتیب ضرایبی برابر ۰/۳۵ و ۰/۳۷ به دست آمد. میزان پایایی پرسشنامه در پژوهش حاضر از طریق روش آلفای کرونباخ برای چهار زیر مقیاس راهبردهای مقابله‌نا سازگار ۰/۷ به دست آمد.

پرسش‌نامه نیازهای روان‌شناختی بنیادین^۱: این مقیاس توسط گاردیا و همکاران (۲۰۰۰) به منظور ارزیابی سطوح ارضای نیازهای روانی ساخته شد. این پرسش‌نامه شامل ۲۱ عبارت و سه خرده مقیاس نیاز برای شایستگی دارای ۶ عبارت (۳-۵-۱۰-۱۳-۱۵-۱۹)، نیاز به ارتباط دارای ۸ عبارت (۲-۶-۷-۹-۱۲-۱۶-۱۸-۲۱) و نیاز برای خودمختاری شامل ۷ عبارت (۱-۴-۸-۱۱-۱۴-۱۷-۲۰) است. نمره‌گذاری این مقیاس شامل ۷ درجه است که امتیاز ۱ برای پاسخ «اصلاً درست نیست» و امتیاز ۷ برای گزینه «کاملاً خوب است» در نظر گرفته شده است، البته این شیوه نمره‌گذاری برای سؤالات ۴، ۱۱، ۲۰، ۳، ۱۵، ۱۹، ۷، ۱۶، ۱۸ به صورت معکوس است. گاردیا و همکاران (۲۰۰۰) پایایی این مقیاس را با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای کل پرسش‌نامه ۰/۹۱ و برای خرده مقیاس‌های نیاز به خودمختاری، نیاز به شایستگی و نیاز به ارتباط را به ترتیب ۰/۷۹، ۰/۷۳، ۰/۸۴ گزارش کردند. در ایران، ضریب آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه در مطالعه قربانی و واتسون (۲۰۰۴) بین ۰/۷۴ تا ۰/۷۶ در نوسان بود و روایی آن نیز مطلوب گزارش شد. در پژوهش حاضر نیز میزان پایایی از طریق روش آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۷۲ به دست آمد.

مقیاس صمیمیت زناشویی^۲: این مقیاس توسط واکر و تامپسون در سال ۱۹۸۳ تهیه شده است. این پرسش‌نامه یک ابزار ۱۷ سؤالی است که برای سنجش مهر و صمیمیت تدوین شده است. این مقیاس جزئی از یک ابزار بزرگ‌تر است که چندین بُعد صمیمیت را در برمی‌گیرد، اما توسط سازندگان آن به صورت یک مقیاس مستقل گزارش شده است. نمره‌گذاری مقیاس مذکور بر روی یک مقیاس لیکرتی ۷ درجه‌ای، از ۱ (هرگز) تا ۷ (همیشه) صورت می‌گیرد. نمره افراد در این مقیاس از

اگر فردی ۳ یا ۴ نمره بالا (با پاسخ ۵ یا ۶) در یک طرح‌واره داشته باشد، معمولاً از نظر بالینی به این معناست که این طرح‌واره در ذهن او وجود دارد (یانگ و همکاران، ۲۰۰۶). در فرم کوتاه، هر طرح‌واره به وسیله پنج سؤال سنجیده می‌شود. در پژوهش حاضر از ۵ طرح‌واره حوزه بریدگی و طرد (رهاشدگی، بی‌اعتمادی، محرومیت هیجانی، نقص و انزوای اجتماعی)، استفاده شد. اولین پژوهش جامع در مورد ویژگی‌های روان‌سنجی این پرسش‌نامه توسط اسمیت و همکاران (۱۹۹۵) انجام شد که در آن برای طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، ضریب آلفای از ۰/۸۳ تا ۰/۹۶ محاسبه شد و ضریب باز آزمایی در جمعیت غیر بالینی نیز بین ۰/۵۰ تا ۰/۸۲ به دست آمد. یوسفی (۱۳۹۰) در نمونه غیر بالینی، پایایی درونی این پرسش‌نامه را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۸ محاسبه کرد. نتایج مربوط به ارزیابی پایایی درونی این پرسش‌نامه با استفاده از آلفای کرونباخ در مطالعه قهاری و همکاران (۱۳۹۹) نیز نشانگر آن بود که ضریب آلفای کرونباخ در زیر مقیاس‌ها بین ۰/۷۶ تا ۰/۹۰ و برای کل مقیاس ۰/۹۶ بود. در پژوهش حاضر نیز میزان پایایی پرسش‌نامه از طریق روش آلفای کرونباخ برای طرح‌واره‌های حوزه طرد ۰/۸۰ به دست آمد.

پرسش‌نامه تنظیم شناختی هیجان^۱: این پرسش‌نامه توسط گرانفسکی و همکاران (۲۰۰۲) به منظور ارزیابی سبک پاسخ‌دهی افراد به شرایط استرس‌زا و موقعیت‌های ناگوار ساخته شد. این پرسش‌نامه دارای ۳۶ عبارت است که نحوه پاسخ به آن، بر اساس مقیاس درجه‌بندی لیکرت، در دامنه‌ای از ۱ (هرگز) تا ۵ (همیشه) قرار دارد. راهبردهای منفی و راهبردهای مثبت هر یک نمره‌ای دارد، نمره هر راهبرد از طریق جمع نمرات داده شده به هر یک از عبارات تشکیل دهنده آن راهبرد به دست می‌آید و می‌تواند در دامنه‌ای از ۴ تا ۲۰ قرار بگیرد. از جمع کل نمرات ۳۶ عبارت، نمره کلی به دست می‌آید و می‌تواند در دامنه‌ای از ۳۶ تا ۱۸۰ قرار بگیرد.

پایایی پرسش‌نامه از طریق روش آلفای کرونباخ برای راهبرد سازگار ۰/۹۱، راهبرد ناسازگار ۰/۸۷ و برای کل پرسش‌نامه ۰/۹۳ گزارش شده است (گرانفسکی و همکاران، ۲۰۰۲). پایایی کل راهبردهای «مثبت»، «منفی» و «کل شناختی» با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ به ترتیب برابر ۰/۹۱، ۰/۸۷، ۰/۹۳ به دست آمده است (یوسفی، ۱۳۸۵). پایایی این پرسش‌نامه در

3. Marital Intimacy Scale

1. Cognitive Emotion Regulation Questionnaire

2. Basic Psychological Needs Questionnaire

یافته‌ها

اطلاعات جمعیت شناختی شرکت کنندگان در این پژوهش نشان داد که جنسیت ۱۷۶ نفر از آن‌ها، زن (۵۸/۶۷ درصد) و تعداد ۱۲۴ نفر نیز مرد (۴۱/۳۳ درصد) بود. از نظر مدرک تحصیلی ۴ نفر دارای مدرک دکتری (۱/۳۳ درصد)، ۶۵ نفر دارای مدرک فوق‌لیسانس (۲۱/۶۷ درصد)، ۸۳ نفر دارای مدرک لیسانس (۲۷/۶۷ درصد)، ۳۸ نفر دارای مدرک فوق‌دیپلم (۱۲/۶۶ درصد) و ۱۱۰ نفر از شرکت کنندگان در پژوهش نیز دارای مدرک دیپلم و دوره راهنمایی (۳۶/۶۷ درصد) بودند. شاخص‌های توصیفی مربوط به متغیرهای اصلی پژوهش در جدول ۱ ارائه شده است.

طریق جمع نمرات ۱۷ سؤال حاصل می‌شود. دامنه نمرات بین ۱۷ تا ۱۱۹ است و نمره بالاتر نشانه صمیمیت بیشتر است. نمره بین ۱۷ تا ۳۴ به معنای میزان صمیمیت پایین، نمره بین ۳۵ تا ۸۵ میزان صمیمیت متوسط و نمره بیشتر از ۸۵ نیز نشان دهنده میزان صمیمیت بالا در زندگی افراد است. واکر و تامپسون (۱۹۸۳) پایایی این مقیاس را با روش آلفای کرونباخ بین ۰/۹۱ تا ۰/۹۷ گزارش نمودند. در ایران، اعتمادی و همکاران (۱۳۸۵) ضریب آلفای کرونباخ را برای این مقیاس ۰/۹۶ و منصوری و همکاران (۱۳۹۹) نیز ۰/۷۵ محاسبه کردند. در پژوهش حاضر نیز میزان پایایی مقیاس با روش آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۹ به دست آمد.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای اصلی پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
رضایت زناشویی	۱۲۶/۵۱	۳۶/۲۱	-۰/۸۵	۰/۲۵
راهبردهای مقابله ناسازگار	۳۵/۶۷	۱/۱۹	۰/۷۳۲	-۰/۲۴۶
طرح‌واره‌های حوزه طرد	۶۶/۷۳	۱/۲۷	۰/۴۲	-۰/۵۷
صمیمیت زناشویی	۵۶/۴۴	۱/۲۲	-۰/۲۶	-۰/۵۸
نیازهای روان‌شناختی بنیادین	۸۰/۶۶	۰/۹۵	-۰/۷۱	۰/۳۵

توزیع داده‌ها برای هر یک از متغیرهای پژوهش نرمال است. در جدول ۲، ضرایب همبستگی پیرسون مربوط به متغیرهای پژوهش آمده است.

داده‌های مندرج در جدول ۱ نشان داد که مقادیر مربوط به کجی و کشیدگی هیچ کدام از متغیرها، از مرز ± ۲ عبور نکرده است، بنابراین

جدول ۲. ضرایب همبستگی پیرسون مربوط به متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵
رضایت زناشویی	۱				
راهبرد مقابله ناسازگار	-۰/۸۱۶**	۱			
طرح‌واره‌های حوزه طرد	-۰/۷۴۲**	۰/۷۳۲**	۱		
صمیمیت زناشویی	۰/۳۰۸**	-۰/۰۹۶	-۰/۲۱۱**	۱	
نیازهای روان‌شناختی بنیادین	۰/۶۱۶**	-۰/۴۹۲**	-۰/۴۶۷**	۰/۲۶۹**	۱

داشت. هم‌چنین همبستگی منفی و معناداری بین راهبرد مقابله ناسازگار و رضایت زناشویی و طرح‌واره‌های حوزه طرد با رضایت زناشویی و صمیمیت زناشویی و نیازهای روان‌شناختی بنیادین وجود دارد. برای تحلیل سؤال اصلی پژوهش حاضر از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شد، اما برای این که مدل‌یابی معادلات صحیح دارای

داده‌های جدول ۲ نشان داد که ضریب همبستگی بین تمامی متغیرهای پژوهش، مطلوب و در سطح $P < ۰/۰۱$ معنادار بود. بر اساس نتایج این جدول، همبستگی مثبت معناداری بین طرح‌واره‌های حوزه طرد با راهبرد مقابله ناسازگار و صمیمیت زناشویی و رضایت زناشویی و نیازهای روان‌شناختی بنیادین با رضایت زناشویی و صمیمیت زناشویی وجود

بودن سطح معناداری همه متغیرها از سطح ۰/۰۵، می‌توان به این نتیجه رسید که همه متغیرهای اصلی نرمال هستند. به منظور ارزیابی مفروضه هم‌خطی بودن متغیرهای اصلی پژوهش عامل تورم واریانس (VIF) و ضریب تحمل آن‌ها نیز مورد بررسی قرار گرفت. سطح تحمل کمتر از ۰/۲ (VIF بالاتر از ۴)، نشان دهنده هم‌خطی شدید بودن بین متغیرها است که با توجه به نتایج به دست آمده در این پژوهش (جدول ۴)، شرط عدم هم‌خطی برای همه متغیرها رعایت شده است؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که پدیده هم‌خطی بودن در متغیرهای پژوهش رخ نداده است.

هم‌چنین سه معیار پایایی، روایی همگرا^۱ و روایی واگرا^۲ مورد بررسی قرار گرفت. در بخش پایایی لازم بود که پایایی در سطح معرف و متغیر مکنون بررسی شود. پایایی معرف از طریق سنجش بارهای عاملی و پایایی متغیرهای مکنون از طریق پایایی ترکیبی^۳ بررسی شد که نتایج آن در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳. آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و میانگین واریانس استخراج شده متغیرهای پژوهش

متغیرهای اصلی	آلفای کرونباخ CA > ۰/۷	قابلیت اطمینان rho - A > ۰/۷	پایایی ترکیبی CR > ۰/۷	میانگین واریانس تبیین شده AVE > ۰/۷
رضایت زناشویی	۰/۸۶	۰/۸۶۵	۰/۸۹۶	۰/۵۸۳
راهبرد مقابله ناسازگار	۰/۸۳۷	۰/۸۵	۰/۸۹۲	۰/۶۷۷
طرح‌واره‌های حوزه طرد	۰/۸۰۹	۰/۸۳۳	۰/۸۷۱	۰/۵۹۵
صمیمیت زناشویی	۰/۸۹۲	۰/۹۲۳	۰/۹۲۰	۰/۶۲۲
نیازهای روان‌شناختی بنیادین	۰/۷۲۱	۰/۷۱۰	۰/۸۲۰	۰/۵۲۸

در بخش مدل درونی، ارتباط بین متغیرهای پنهان پژوهش مورد تحلیل قرار می‌گیرد. اولین معیار برای بررسی مدل درونی، بررسی عدم هم‌خطی بودن متغیرهای مستقل است که به این منظور از شاخص تحمل و عامل تورم واریانس (VIF) استفاده می‌شود. سطح تحمل کمتر از ۰/۲ (VIF بالاتر از ۴)، نشان دهنده هم‌خطی شدید بودن بین متغیرها است که با توجه به جدول ۴ مشاهده می‌شود شرط عدم هم‌خطی برای همه متغیرها رعایت شده است. نتایج شاخص‌های هم‌خطی، اثرات مستقیم و ضریب مسیر و شدت اثر در جدول ۴ آمده است.

نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که همه گویه‌های حفظ شده پایایی مناسبی دارند به این دلیل که در همه موارد، سطح پایایی ترکیبی بزرگ‌تر از ۰/۷ بود. با ارزیابی روایی همگرا مبتنی بر میانگین واریانس استخراج شده، مشخص شد همه مؤلفه‌های پژوهش، روایی همگرای مناسبی دارند، زیرا سطح میانگین واریانس استخراج شده در همه موارد بالاتر از ۰/۵۰ بود (فورنل و لارکر، ۱۹۸۱). از نظر هنسلر و همکاران (۲۰۰۹) از دیگر شاخص‌های روایی همگرا تحت عنوان قابلیت اطمینان، شاخص راتو^۴ است که لازم است مقداری آن بیشتر از ۰/۶ باشد. این شاخص نیز مطابق با داده‌های جدول ۳، برای تمامی متغیرهای پژوهش بالاتر از ۰/۶ بوده است.

3. Composite Reliability

4. Rho-A

1. Convergent Validity

2. Divergent Validity

جدول ۴. شاخص‌های هم‌خطی، اثرات مستقیم و ضریب مسیر و شدت اثر

نتیجه	شاخص هم‌خطی	شدت اثر	ضریب تعیین				معادلات ساختاری			رابطه بین متغیرها
			افزونگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین	ضریب تعیین	ضریب مسیر	انحراف معیار	آماره تی	
	VIF	تحلیل F ²	Q ²	R ² _{adj}	R ²	سطح معناداری	ضریب مسیر	انحراف معیار	آماره تی	
تأیید	۳/۴۵۴	ضعیف	۰/۰۳۲			۰/۰۰۸	۰/۱۶۳	۰/۰۶۱	۲/۶۶۶	صمیمیت زناشویی - رضایت زناشویی
تأیید	۱/۴۱۶	متوسط	۰/۱۲۱			۰/۰۰۰	۰/۲۰۲	۰/۰۴۲	۴/۷۷۸	نیازهای روان‌شناختی بنیادین - رضایت زناشویی
تأیید	۲/۷۵۲	قوی	۰/۳۳۸	۰/۳۳۰	۷۵/۹	۷۶/۲	-۰/۴۷۱	۰/۰۵۶	۸/۳۷۸	راهبرد مقابله ناسازگار - رضایت زناشویی
تأیید	۲/۹۷۸	ضعیف	۰/۰۴۴			۰/۰۰۱	-۰/۱۷۶	۰/۰۵۳	۳/۳۰۵	طرح‌واره‌های حوزه طرد - رضایت زناشویی

تعدیل شده (R^2_{adj}) می‌توان گفت صمیمیت زناشویی، نیازهای روان‌شناختی بنیادین، راهبردهای مقابله ناسازگار و طرح‌واره‌های حوزه طرد روی هم‌رفته ۷۶/۲ درصد از تغییرات رضایت زناشویی را توضیح داده‌اند. نتایج شاخص کیفیت مدل ساختاری یا شاخص افزونگی (Q^2) مدل نیز نشان می‌دهد، کیفیت مدل ساختاری برای متغیر رضایت زناشویی (۰/۳۳۰) و در سطح قوی بوده است.

در ادامه، جهت بررسی اثر و نقش متغیر میانجی به‌عنوان رابط بین متغیرهای مستقل و متغیر وابسته از آزمون سوبل^۱ استفاده شد.

به‌منظور ارزیابی مدل درونی ضرایب مسیر به همراه مقادیر t ، سطح معناداری و همچنین فاصله اطمینان برای اثرات مستقیم در جدول ۴ ارائه شده است. نتایج این جدول نشان می‌دهد بین صمیمیت زناشویی، نیازهای روان‌شناختی بنیادین، راهبرد مقابله ناسازگار و طرح‌واره‌های حوزه طرد با رضایت زناشویی رابطه معناداری وجود دارد ($P < ۰/۰۵$). میزان اثر حاکی از تأثیر مستقیم صمیمیت زناشویی بر رضایت زناشویی ۰/۰۳۲، نیازهای روان‌شناختی بنیادین بر رضایت زناشویی ۰/۱۲۱، راهبرد مقابله ناسازگار بر رضایت زناشویی ۰/۳۳۸ و طرح‌واره‌های حوزه طرد بر رضایت زناشویی ۰/۰۴۴ بود. هم‌چنین بر اساس مقادیر ضریب تعیین (R^2) و ضریب تعیین

جدول ۵. نتایج آزمون سوبل برای اثر متغیر میانجی

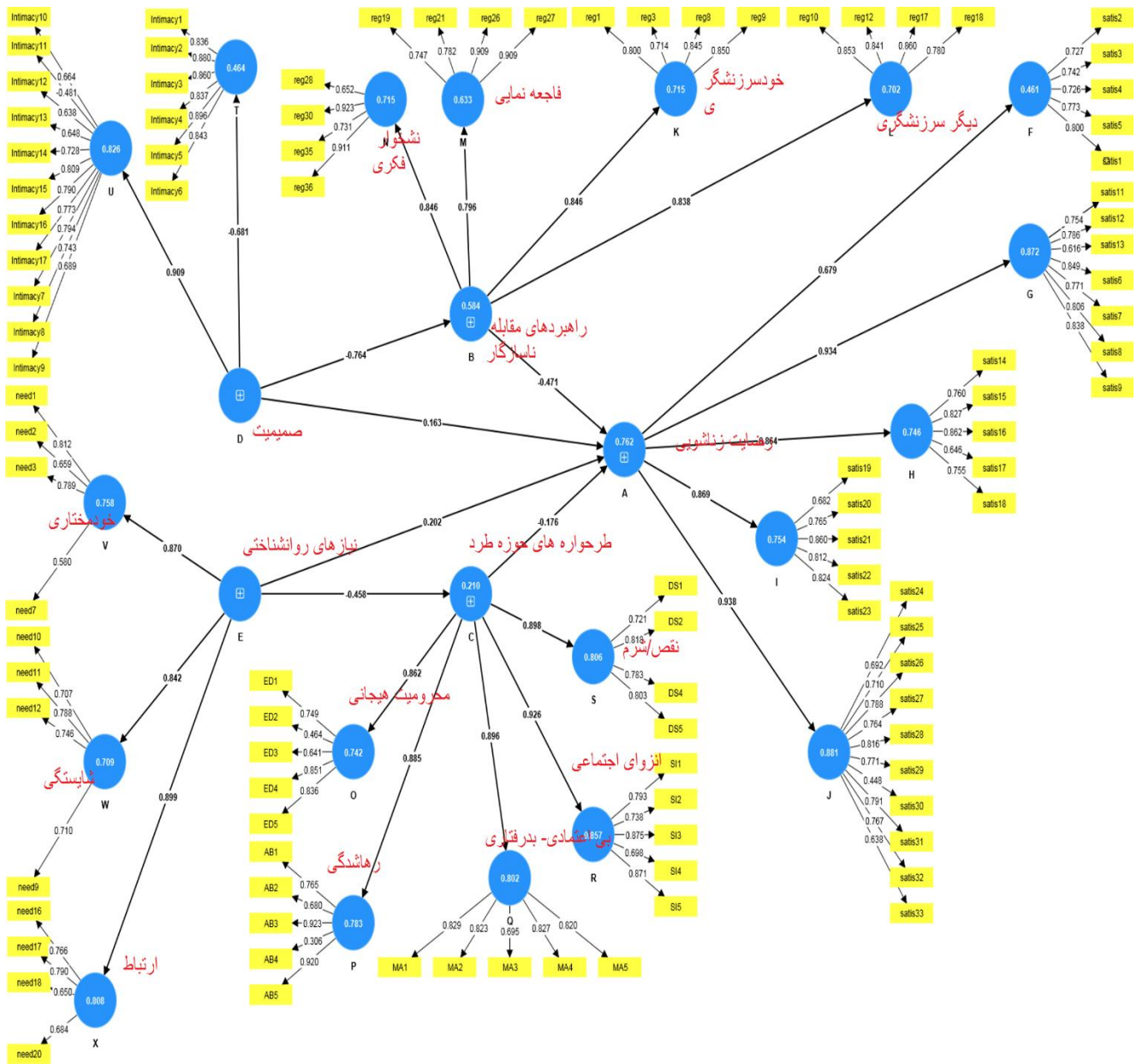
اثرات غیر مستقیم	بتا	sobel	P Values	نتیجه
صمیمیت زناشویی - راهبردهای ناسازگار - رضایت زناشویی	۰/۳۶۰	۸/۰۸۸	۰/۰۰۰	تأیید
نیازهای روان‌شناختی بنیادین - طرح‌واره - رضایت زناشویی	۰/۰۸۱	۳/۲۰۷	۰/۰۰۱	تأیید

$|t| > 1.96$ Significant at $P < 0.05$, $|t| > 2.58$ Significant at $P < 0.01$

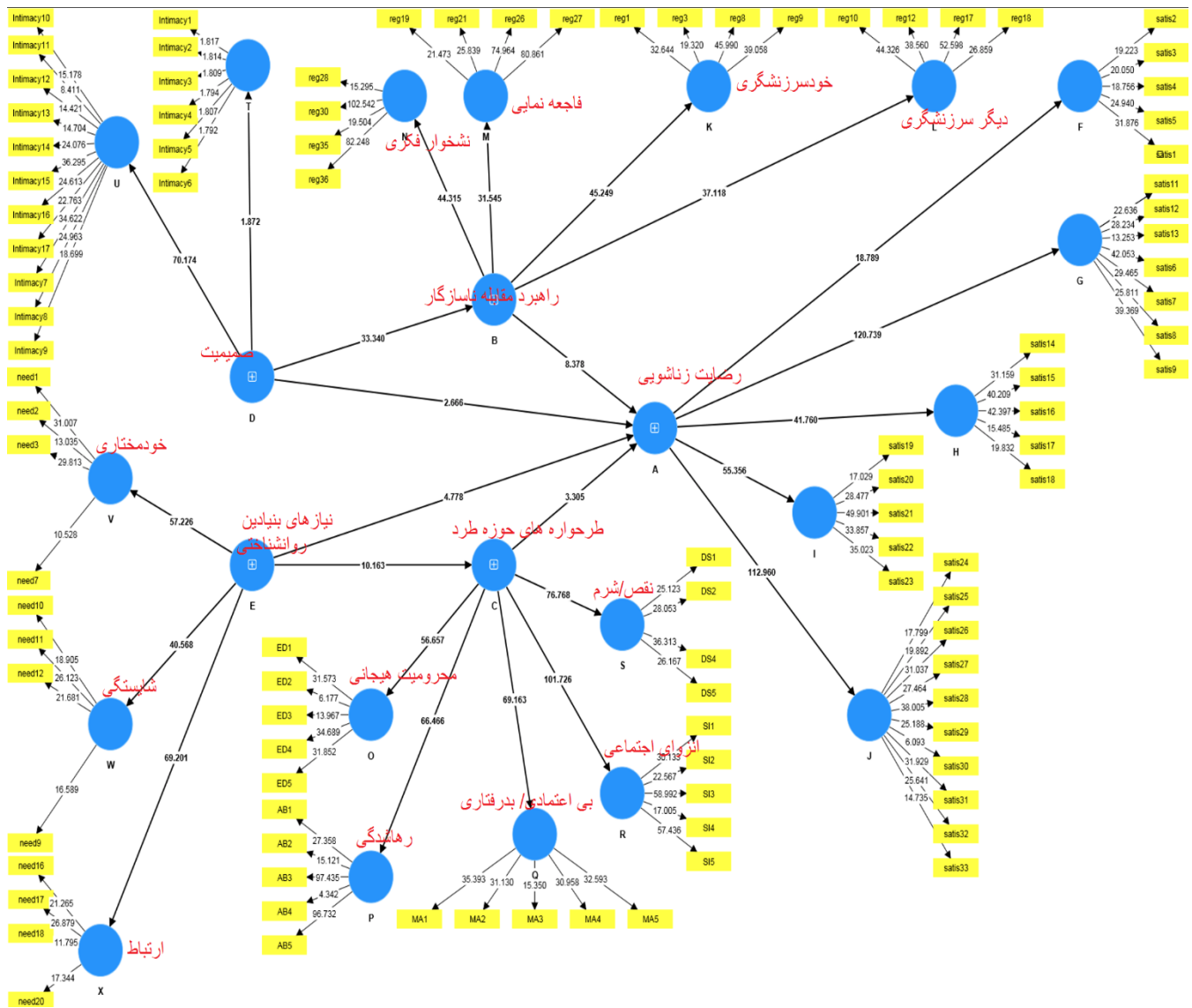
نیازهای بنیادی روان‌شناختی با میانجی‌گری راهبردهای مقابله ناسازگار و طرح‌واره‌های حوزه طرد به همراه ضرایب استاندارد و مقادیر T مدل علی برازش شده رضایت زناشویی بر اساس صمیمیت زناشویی و نیازهای بنیادی روان‌شناختی با میانجی‌گری راهبردهای مقابله ناسازگار و طرح‌واره‌های حوزه طرد به ترتیب در شکل‌های ۲ و ۳ نمایش داده شده است.

بر اساس جدول ۵، نتایج به‌دست آمده از روش آزمون سوبل نشان می‌دهد، اثر غیرمستقیم صمیمیت زناشویی و نیازهای روان‌شناختی بنیادین بر رضایت زناشویی با میانجی‌گری راهبردهای ناسازگار و طرح‌واره‌های طرد در سطح اطمینان ۹۹٪ معنادار بوده‌اند (سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ شده است). مدل علی برازش شده رضایت زناشویی بر اساس صمیمیت زناشویی و

^۱. Sobel Test

شکل ۲. مدل علی برازش شده رضایت زناشویی بر اساس صمیمیت زناشویی و نیازهای بنیادین روان‌شناختی با میانجی‌گری راهبردهای مقابله ناسازگار و طرح‌واره‌های حوزه طرد به همراه ضرایب استاندارد

شکل ۳. مقادیر T مدل علی برازش شده رضایت زناشویی بر اساس صمیمیت زناشویی و نیازهای بنیادین روان‌شناختی با میانجی‌گری راهبردهای مقابله ناسازگار و طرح‌واره‌های حوزه طرد

همان‌طور که اشاره شد، شکل‌های ۲ و ۳ بارهای استاندارد شده مدل پژوهش و ضرایب مسیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. در شکل ۲، تمام روابط صمیمیت زناشویی، نیازهای بنیادین روان‌شناختی، راهبرد مقابله ناسازگار و طرح‌واره‌های حوزه طرد با رضایت زناشویی در متقاضیان طلاق شهرستان سمنان معنادار بود ($P < 0.05$)؛ و هم‌چنین با توجه به شکل ۳، در واقع تمامی معادلات اندازه‌گیری (بارهای عاملی) و معادلات ساختاری (ضرایب مسیر) را با استفاده از آماره t ، آزمون می‌کند. بر طبق این مدل، بار عاملی یا ضرایب مسیرها در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار بود، به این دلیل که آماره t خارج بازه -1.96 تا 1.96 (یعنی بزرگ‌تر از ± 1.96) می‌باشند. شاخص‌های برازش مدل پیشنهادی و ماتریس اهمیت-عملکرد مدل درونی پژوهش نیز در جدول ۶ ارائه شده است.

همان‌طور که اشاره شد، شکل‌های ۲ و ۳ بارهای استاندارد شده مدل پژوهش و ضرایب مسیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. در شکل ۲، تمام روابط صمیمیت زناشویی، نیازهای بنیادین روان‌شناختی، راهبرد مقابله ناسازگار و طرح‌واره‌های حوزه طرد با رضایت زناشویی در متقاضیان طلاق شهرستان سمنان معنادار بود ($P < 0.05$)؛ و هم‌چنین با توجه به شکل ۳، در واقع تمامی معادلات اندازه‌گیری (بارهای عاملی) و معادلات ساختاری (ضرایب مسیر) را با استفاده از آماره t ، آزمون می‌کند. بر طبق این مدل، بار عاملی یا ضرایب مسیرها در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار بود، به این دلیل که آماره t خارج بازه -1.96 تا 1.96 (یعنی بزرگ‌تر از ± 1.96) می‌باشند. شاخص‌های برازش مدل پیشنهادی و ماتریس اهمیت-عملکرد مدل درونی پژوهش نیز در جدول ۶ ارائه شده است.

جدول ۶. شاخص‌های برازش مدل پیشنهادی و ماتریس اهمیت- عملکرد مدل درونی پژوهش

متغیر وابسته	متغیرهای اثرگذار	ماتریس اهمیت- عملکرد (IPMA)		SRMR		GOF	
		اثر کل (اهمیت)	عملکرد	مقدار برآورده شده	حد مجاز	مقدار برآورده شده	حد مجاز
راهبردهای مقابله ناسازگار		-۰/۴۷۱	۳۰/۶۴۷				
رضایت زناشویی	طرح‌واره‌های حوزه طرد	-۰/۱۷۶	۳۷/۰۶۸	۰/۰۹۳	کمتر از ۰/۱	۰/۵۶۶	بیشتر از ۰/۳۶
	صمیمیت زناشویی	۰/۵۲۲	۸۷/۳۳۸				
	نیازهای روان‌شناختی بنیادین	۰/۲۸۳	۷۶/۱۹۹				

زناشویی با اهمیت (۰/۵۲۲) و با عملکرد (۸۷/۳۳۸) در وضعیت بهتری نسبت به سایر متغیرها قرار دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر باهدف تبیین رضایت زناشویی بر اساس نیازهای روان‌شناختی بنیادی و صمیمیت زناشویی با میانجی‌گری طرح‌واره‌های حوزه طرد و راهبرد مقابله ناسازگارانه در مراجعان متقاضی طلاق در شهرستان سنج انجام شد. اولین یافته این پژوهش نشان داد که صمیمیت زناشویی، تأثیر مثبت و معناداری بر رضایت زناشویی دارد. این یافته با نتایج مطالعات یو و جو (۲۰۲۱)، مخلص و همکاران (۱۴۰۰)، بشیرپور و همکاران (۲۰۲۰)، لاک و لوک (۲۰۱۹)، کاراندانگ و گودا (۲۰۱۵)، بهره‌مند و همکاران (۱۳۹۳)، داندوران و لافونتن (۲۰۱۳)، بودن و همکاران (۲۰۱۰) همسو است.

در تبیین نتیجه به دست آمده می‌توان گفت در روابط زوجین، صمیمیت زناشویی به صورت الگوی رفتاری بسیار مهمی مفهوم‌سازی شده است که دارای جنبه‌های عاطفی-هیجانی و اجتماعی نیرومندی است و بر پایه پذیرش، رضایت خاطر و عشق ایجاد می‌شود (تن‌هاوتن، ۲۰۰۶). اریکسون مرحله جوانی و اوایل بزرگسالی را مرحله پیوند زناشویی و صمیمیت در مقابل انزوا می‌داند و به نظر او افراد در این دوره، نوعی کار خلاق را بر عهده می‌گیرند و با دیگران روابط صمیمی برقرار کرده و پیوند زناشویی ایجاد می‌کنند. به نظر او صمیمیت، محدود به روابط جنسی نیست بلکه شامل احساس وفاداری و بی‌پرده خود را ابزار نمودن نیز است و افرادی که توانایی برقراری چنین صمیمیتی را ندارند، احساس انزوا داشته و از ارتباطات اجتماعی اجتناب می‌کنند و غالباً نسبت به دیگران، پرخاشگری هم دارند (علی اکبری دهکردی، ۲۰۱۱).

هر یک از شاخص‌های به دست آمده برای مدل به تنهایی دلیل برازندگی یا عدم برازندگی آن نیست، بلکه این شاخص‌ها را باید در کنار یکدیگر و با هم تفسیر کرد. برای ارزیابی مدل تحلیل عاملی تأییدی و مدل مسیر، چندین مشخصه برازندگی وجود دارد. بر اساس نتایج جدول ۴ و مقادیر ضریب تعیین (R^2) و ضریب تعیین تعدیل شده (R^2_{adj}) و معیار ارزیابی مدل درونی یعنی؛ شاخص Q2 استون-گیسر که نشان دهنده تناسب پیش‌بین مدل است، نتایج مطلوب می‌باشند. هم‌چنین نتایج جدول ۶ نشان می‌دهد، مقدار شاخص برازش (GOF) برابر ۰/۵۶۶ بود و از مقدار ۰/۳۶ بزرگ‌تر شده است و این نتیجه، نشان از برازش مناسب مدل دارد. شاخص دیگر برازش مدل، شاخص SRMR است، حد مجاز این شاخص ۰/۱ است. برای این مدل، مقدار این شاخص برابر ۰/۰۹۳ بود و با توجه به این که از مقدار ۱۰ درصد کمتر است، می‌توان گفت مدل حاضر برازش مناسبی داشته است. در مجموع با توجه به هر دو شاخص برازش می‌توان گفت داده‌های این پژوهش با ساختار عاملی و زیربنای نظری پژوهش برازش مناسبی دارد و این نشان دهنده همسو بودن سؤالات با سازه‌های نظری است. آخرین معیار ارزیابی درونی، معیاری است که به منظور بسط یافته‌های اساسی مدل‌سازی معادلات ساختاری و واریانس محور مورد استفاده قرار می‌گیرد و تحلیل ماتریس اهمیت- عملکرد (IPMA) نام دارد (آذر و همکاران، ۱۳۹۱). این ماتریس اثرات کل مدل درونی (اهمیت) و مقادیر متوسط متغیرهای مکنون (عملکرد) را مقابله می‌دهد تا حوزه‌ای پراهمیت برای بهبود را مشخص کند. مقیاس عملکرد از صفر تا ۱۰۰ بوده و نمره بالاتر به معنی عملکرد بهتر و بیشتر است. همان‌طور که در جدول ۶ مشاهده می‌شود متغیر صمیمیت

یافته دیگر این پژوهش مبنی بر تأثیر مثبت و معنادار نیازهای روان‌شناختی بنیادین و رضایت زناشویی، با نتایج مطالعات نی و همکاران (۲۰۰۵)، چانگ و همکاران (۲۰۱۵)، سایماز و همکاران (۲۰۱۲)، دسی و رایان (۲۰۱۴) همخوانی دارد. در تبیین یافته‌های به‌دست آمده بر اساس نظر دسی و رایان (۲۰۰۸) می‌توان گفت که بر اساس نظریه خودتعیین‌گری، ارضای نیازهای بنیادین روان‌شناختی توسط عوامل اجتماعی کننده مانند والدین، موجب افزایش انگیزش درونی و در پی آن درونی سازی بهینه ارزش‌های والدینی و توانمندی در ارزیابی، خودآگاهی و تنظیم هیجانات و در نهایت ختم به شایستگی‌ها و رفتارهای مطلوب اجتماعی و سازگاری می‌شود. طبق نظریه خودتعیین‌گری، افراد برای رشد، یکپارچگی، کنجکاو و دنبال کردن فعالیت‌های ذاتاً چالش‌انگیز و رضایت‌بخش، میل ذاتی دارند. در این نظریه، میل به خودآغازگری در تنظیم اعمال فردی و این که فرد این احساس را داشته باشد که پیامدهای رفتاری او توسط خودش تعیین شده است، نیاز به خودمختاری نامیده می‌شود. این احساس، نقطه مقابل احساس کنترل و مجبور بودن برای انجام اعمال و رفتار شخصی است. احساس شایستگی در مواجهه و تعامل با محیط، توانایی انجام دادن وظایف مختلف و توانایی تولید آثار مطلوب و جلوگیری از آثار نامطلوب تعریف شده است. هم‌چنین داشتن احساس برخورداری از روابط اجتماعی رضایت‌بخش، علاقه‌مندی و تعلق داشتن به دیگران را نیاز تعلق یا پیوستگی نامیده می‌شود (دسی و رایان، ۲۰۱۲). مطابق با نظریه خودتعیین‌گری، روابط خانوادگی و محیط‌های اجتماعی حمایت‌کننده، موجب تقویت خودمختاری در فرد می‌شوند. خودمختاری نیز به‌نوبه خود، به سازگاری بهتر و سطوح بالاتر عملکرد روانی اجتماعی و در خانواده منجر به افزایش رضایت زناشویی می‌شود (دسی و رایان، ۲۰۰۰).

یافته دیگر این پژوهش، نشان دهنده رابطه منفی و معنادار، راهبردهای مقابله ناسازگارانه تنظیم شناختی هیجان بر رضایت زناشویی بود. این یافته با نتایج مطالعات بهرامی مشعوف و همکاران (۱۴۰۱)، اورسو و تورلیک (۲۰۲۰)، اولیورس و کولمن (۲۰۲۱) و ریاحی و همکاران (۱۳۹۹)، آوات کریم و همکاران (۱۳۹۳) همسو است.

در تبیین این یافته می‌توان گفت تفکراتی مانند غرق شدن فرد در تفکر درباره رخدادهای منفی یا همان راهبرد مقابله نشخوار فکری، موجب انزوا و جدایی فرد از اطرافیان یا طرد شدن از سوی آن‌ها می‌شود و هم‌چنین

باعث تحریک کینه‌جویی شده و در شرایط حادثر، جدایی از دنیای واقعیت را به دنبال دارد. در راهبرد مقابله‌ای سرزنش دیگران، متهم و مقصر دانستن دیگران، به دلیل وقایعی که احتمالاً خود فرد نیز مقصر است، موردپسند و خوشایند کسی نیست و در اکثر مواقع به پرخاشگری ختم می‌شود که در زندگی اجتماعی و به‌خصوص در زندگی زناشویی، آفتی خطرناک محسوب می‌شود. تفکراتی مانند وحشتناک و اسفناک بودن یا دید اغراق‌گونه نسبت به یک اتفاق، راهبرد مقابله ناسازگار فاجعه‌نمایی است. درواقع، این راهبرد یک تحریف شناختی بوده و موجب می‌شود فرد از رخداد چنان برداشتی داشته باشد که انگار غیرقابل‌بخشش و جبران‌ناپذیر است، درحالی که بخشش برای زندگی اجتماعی و بین فردی و زندگی زناشویی، نیازی اساسی و مهم است (مک‌لم، ۲۰۰۷). از طرف دیگر، به نظر می‌رسد هرگونه نقص و اشکال در تنظیم هیجانات موجب آسیب‌پذیر شدن فرد در برابر اختلالات روانی مانند افسردگی و اضطراب می‌شود و در این شرایط، بین راهبردهای مقابله‌ای نشخوار فکری، فاجعه‌نمایی و سرزنش خود و سطوح بالای افسردگی رابطه به وجود می‌آید. در نتیجه، یک چرخه معیوبی در فرد و زندگی اجتماعی و زناشویی فرد ایجاد می‌شود. استفاده از این راهبردها، زمینه را برای بروز اختلالات روانی مانند افسردگی و اضطراب شده و موجب برهم زدن تعادل در زندگی مشترک و ایجاد نارضایتی زناشویی می‌شود و این نارضایتی خود مجدداً باعث به حرکت درآمدن این چرخه ناکارآمد می‌شود.

یافته دیگر این پژوهش، مبنی بر رابطه منفی و معنادار طرح‌واره‌های حوزه طرد با رضایت زناشویی، با نتایج مطالعات خاکپور و همکاران (۱۴۰۱)، کروک و کورت (۲۰۱۹)، اکونور و همکاران (۲۰۱۸)، محمدی و فتحی آشتیانی (۱۳۹۶) همسو است. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که طرح‌واره‌ها بخش بنیادین سازمان شناختی افراد است و موجب رمزگذاری و کدبندی تجربه، حافظه و حالت عاطفی می‌شود. این ساختارها عمیق، غیرقابل‌انکار و امکان تغییر کمی دارند. طرح‌واره‌های ناسازگار برای بقای خودشان می‌جنگند و این، تلاش فرد برای رسیدن به هماهنگی شناختی است (یانگ و همکاران، ۲۰۰۶). طرح‌واره محرومیت هیجانی که ناشی از بی‌توجهی والدین و عدم دریافت توجه هیجانی و احساسی کافی است، باعث می‌شود که فرد در تبادل عاطفی سالم با همسر توانایی کافی را نداشته باشد. هم‌چنین طرح‌واره رهاشدگی که منشأ طرد شدن در دوران کودکی

را دارد، در زمان رابطه با شریک زندگی منجر به برداشت شخصی شده و زمینه را برای تخریب روابط زناشویی فراهم می‌کند (فلینک، ۲۰۱۹). علاوه بر این، یانگ و همکاران (۲۰۰۶) بر این باورند، افرادی که طرح‌واره‌هایشان در حوزه بریدگی/ طرد قرار دارد، نمی‌توانند دل‌بستگی‌های ایمن و رضایت‌بخشی با دیگران داشته باشند. خانواده‌های اصلی آن‌ها معمولاً بی‌ثبات، سرد و بی‌عاطفه، طرد کننده یا منزوی هستند. فردی که طرح‌واره‌هاش‌دگی/ بی‌ثباتی دارد، به دلیل آن که ممکن است در دوره کودکی با مرگ یا طلاق والدین مواجه شده باشد یا به دلیل مشغله کاری با بی‌توجهی آن‌ها به نیازهایش مواجه شده است، دچار احساس تنهایی شده و این احساس را به زندگی زناشویی خود منتقل می‌کند. یافته دیگر این پژوهش، مبنی بر رابطه صمیمیت زناشویی با میانجی‌گری راهبرد مقابله ناسازگارانه تنظیم شناختی هیجان بر رضایت زناشویی با نتایج مطالعات واتنی و همکاران (۱۴۰۲)، ریاحی و همکاران (۱۳۹۹)، اولیوروس و کولمن (۲۰۲۱)، صائم و همکاران (۱۳۹۸)، بختیاری و همکاران (۱۳۹۸) همسو است.

در تبیین این یافته می‌توان گفت، از آنجایی که صمیمیت زناشویی به‌عنوان یکی از ارزشمندترین ابعاد وجودی انسان معرفی شده است، بنابراین به‌عنوان امری ضروری در عملکرد انسان تشخیص داده می‌شود. صمیمیت زناشویی در روابط زوجین به‌صورت یک الگوی رفتاری بسیار مهم، مفهوم‌سازی شده است که دارای دو جنبه نیرومند عاطفی - هیجانی و اجتماعی است و بر پایه پذیرش، رضایت خاطر و عشق شکل می‌گیرد (تن‌هاوتن، ۲۰۰۶). با در نظر گرفتن جنبه هیجانی صمیمیت زناشویی و نقش آن در رضایت زناشویی، نقش میانجی تنظیم شناختی هیجان در رابطه صمیمیت زناشویی و رضایت زناشویی بدین گونه است که اگر افراد از راهبردهای ناسازگارانه در تنظیم هیجانات استفاده کنند، در برخورد با موقعیت‌های منفی، توجه خود را بر ابعاد منفی متمرکز می‌کنند. در واقع، این افراد به‌جای گسترش توجه خود در این موقعیت‌ها، توجه خویش را محدود می‌کنند (گروس، ۱۹۹۸). تمرکز بر ابعاد منفی باعث می‌شود تغییر شناختی شامل ارزیابی موقعیت، تغییر نحوه تفکر فرد درباره موقعیت یا ظرفیت فرد برای مدیریت خواسته‌های موقعیتی، صورت نگیرد و این امر منجر به تمرکز بر موقعیت و مفاهیم ضمنی آن می‌شود (رایز، ۲۰۱۰).

یافته دیگر پژوهش حاضر مبنی بر رابطه نیازهای روان‌شناختی بنیادین با میانجی‌گری طرح‌واره‌های حوزه طرد بر رضایت زناشویی، با نتایج پژوهش‌های واتنی و همکاران (۱۴۰۲)، رودباری و همکاران (۱۴۰۱)، اکونور و همکاران (۲۰۱۸) همسو است.

در تبیین این یافته می‌توان گفت که نیاز به خودمختاری در دیدگاه‌ها و نظریه‌های مختلف، به‌عنوان یک نیاز اساسی برای انسان بیان شده است و نظریه خود تعیین‌گری مطرح‌ترین نظریه در این زمینه است. بر اساس این نظریه، خودمختاری به معنای خودتنظیمی و اداره خود و احساس احترام به اراده شخص است. فرد خودمختار کسی است که تمایل دارد خودش حق انتخاب داشته باشد تا این که رویدادهای محیطی، اعمال او را مشخص کنند. طبق این نظریه، روابط خانوادگی و محیط‌های اجتماعی پاسخ‌گو و حمایت‌کننده، موجب تقویت خودمختاری در فرد می‌شوند (دسی و ریان، ۲۰۰۰)، در غیر این صورت تله‌های زندگی یا طرح‌واره‌ها در فرد ایجاد می‌شوند.

هم‌چنین یکی از نظریات مهم در زمینه نیازها، نظریه نیازهای عاطفی بر اساس رویکرد یانگ است. این رویکرد نیاز به امنیت بنیادین، ارتباط سالم با دیگران، خودمختاری، عزت‌نفس، خودبرازگری و پذیرش محدودیت واقع‌بینانه را مطرح می‌کند. در نتیجه ارضا و برآورده شدن این نیازها برای کودکان، منجر به سلامت روان‌شناختی و عدم رفع آن، مشکلاتی در بزرگسالی را موجب می‌شود. این نظریه بر تأمین نیازها در دوران کودکی تأکید دارد و نتیجه تأمین نکردن آن، تله‌های زندگی یا طرح‌واره‌ها را ایجاد می‌کند. برای مثال، تله‌هاش‌دگی و بی‌اعتمادی در نتیجه تأمین نکردن نیاز امنیت بنیادین است (یانگ و همکاران، ۲۰۰۶).

بر اساس دیدگاه گورمن (۲۰۱۳)، تعارضات زناشویی ناشی از ناهماهنگی‌های زوجین در نوع نیازها و روش ارضای آن‌ها، خودمحوری، اختلاف در خواسته‌ها، طرح‌واره‌های رفتاری و رفتار غیرمسئولانه نسبت به رابطه زناشویی است؛ بنابراین نیازهای روان‌شناختی بنیادین، علاوه بر این که می‌تواند به‌صورت مستقیم در رضایت زناشویی مؤثر باشند، در صورت برآورده نشدن این نیازها می‌تواند منجر به ایجاد طرح‌واره‌های ناسازگار شوند. این طرح‌واره‌ها به‌طور معمول از ارضا نشدن نیازهای هیجانی و اساسی دوران کودکی به وجود می‌آیند و این زمانی است که نیازهای اساسی و روان‌شناختی جهان‌شمول ارضا نمی‌شوند و بدین گونه طرح‌واره‌های

ناسازگار اولیه و به‌خصوص در این پژوهش، طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه حوزه طرد، هم به‌صورت مستقیم و هم به‌صورت میانجی بین نیازهای روان‌شناختی بنیادی و رضایت زناشویی مؤثر هستند.

پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی مواجه بود که بایستی در تعمیم نتایج لحاظ شود. یکی از محدودیت‌ها، استفاده از ابزارهای خود گزارش‌دهی (پرسش‌نامه) بود. این ابزارها دارای محدودیت‌های متعددی از قبیل خطای اندازه‌گیری و عدم خویشتن‌نگری آزمودنی‌ها هستند. هم‌چنین مطالعه حاضر فقط بر روی افراد متقاضی طلاق مراجعه‌کننده به سامانه‌های تصمیم و مسیر در شهرستان سنندج انجام شد، لذا در تعمیم نتایج به گستره‌های زمانی و جغرافیایی دیگر بایستی جانب احتیاط را رعایت کرد. در پژوهش‌های آتی پیشنهاد می‌شود، مطالعات مشابهی بر روی سایر متقاضیان طلاق و مناطق جغرافیایی دیگر صورت گیرد و نتایج با یافته‌های پژوهش فعلی مقایسه شود تا نتایج، قابلیت تعمیم‌پذیری بیشتری داشته باشند.

با توجه به یافته‌های مطالعه حاضر مبنی بر این که طرح‌واره‌های حوزه طرد، راهبردهای ناسازگار مقابله‌ای، صمیمیت زناشویی و نیازهای بنیادین روان‌شناختی، اثر مستقیم و معنی‌داری بر رضایت زناشویی دارند، پیشنهاد می‌شود مطالعات آتی از طریق روش تجربی به بررسی شواهد واقعی از این روابط بپردازند. هم‌چنین با توجه به یافته‌های به‌دست آمده در پژوهش حاضر و با توجه به اهمیت رضایت زناشویی در زندگی زوجین و نقش تعیین‌کننده سایر متغیرهای موجود در مدل، نگاه ویژه‌ای به این متغیرها در سیاست‌های کلان و اجرایی مرتبط با ازدواج و خانواده و توجه بیشتر مراکز مشاوره خانواده به این متغیرها در پیش‌بینی و تسهیل دستیابی به رضایت زناشویی ضرورت دارد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول در رشته روان‌شناسی، دانشگاه بوعلی سینا همدان است. در این پژوهش ملاحظات اخلاقی مانند محفوظ ماندن اطلاعات شرکت‌کنندگان و حق انصراف در تمام فرایندهای پژوهش رعایت شده است. هم‌چنین تمامی شرکت‌کنندگان با تکمیل فرم رضایت‌نامه و به‌صورت کاملاً آگاهانه در پژوهش حاضر شرکت کردند.

حامی مالی: این پژوهش در قالب رساله دکتری و بدون حمایت مالی انجام گرفته است. **نقش هر یک از نویسندگان:** نویسنده اول این مقاله به‌عنوان پژوهشگر اصلی، نویسنده دوم و سوم به‌عنوان اساتید راهنما و نویسنده چهارم نیز به‌عنوان استاد مشاور در این پژوهش نقش داشتند.

تضاد منافع: نویسندگان هیچ تضاد منافی در رابطه با این پژوهش اعلام نمی‌نمایند. **تشکر و قدردانی:** بدین وسیله از تمام شرکت‌کنندگان در مطالعه حاضر که در اجرای این پژوهش ما را یاری کردند، قدردانی می‌شود.

منابع

آوات کریم، بهرام؛ ربیعی، مهدی؛ ذنوی، وحید و نیک فرجام، مسعود (۱۳۹۳). مقایسه بین راهبردهای تنظیم هیجان و سبک زندگی در زوجین با و بدون رضایت زناشویی در سردشت. *پرستار و پزشکی در رزم*، ۲ (۴)، ۱۲۴-۱۳۰.

<http://npwjw.ajaums.ac.ir/article-1-193-fa.html>

اصغری، فرهاد؛ صیادی، علی و انتظاری، مرجان (۱۴۰۰). هم‌سنجی اثربخشی برنامه ایجاد پیوندهای خانوادگی پایدار و درمان متمرکز بر هیجان بر تاب‌آوری، بی‌آلایشی و تنظیم شناختی هیجان در زوجین متعارض. *مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۱۱ (۲)،

<https://doi.org/10.22034/fcp.2022.62589>. ۱۷۴-۱۳۳

اعتمادی، عذرا؛ نوایی‌نژاد، شکوه؛ احمدی، سیداحمد و فرزاد، ولی‌اله (۱۳۸۵). بررسی تأثیر زوج‌درمانی به شیوه ایماگوتراپی بر افزایش صمیمیت زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره در اصفهان. *پژوهش‌های مشاوره*، ۵ (۱۹)، ۲۲-۹.

<https://www.sid.ir/paper/70151/fa>

بختیاری، انیسه؛ حسینی، سعیده‌السادات؛ عارفی، مختار و افشاری‌نیا، کریم (۱۳۹۸). مدل علی روابط فرازناشویی بر اساس سبک‌های دل‌بستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه: نقش واسطه‌ای صمیمیت زناشویی و سبک‌های عشق‌ورزی. *فصلنامه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت*، ۲۷ (۲)، ۲۴۵-

<https://www.sid.ir/paper/242410/14.258>

بهرامی مشعوف، راضیه؛ احمدی، صدیقه و رسولی، محسن (۱۴۰۱). نقش واسطه‌ای ابرازگری هیجانی در رابطه بین راهبردهای شناختی تنظیم هیجان و رضایت زناشویی در معلمان زن. *مطالعات زن و خانواده*، ۱۰ (۳)، ۵۲-۳۲.

<https://doi.org/10.22051/jwfs.2022.30614.2374>

بهره‌مند، مهدی؛ سالاری مقدم، فاطمه؛ روشن، فرشته و افضلی، روح‌الله (۱۳۹۳). بررسی رابطه رضایت‌مندی زناشویی براساس مؤلفه‌های عشق در زوجین دانشجوی دانشگاه آزاد. *کنگره بین‌المللی فرهنگ و اندیشه دینی*.

<https://civilica.com/doc/301444/>

تقی‌یار، زهرا؛ پهلوان‌زاده، فرشاد و رفاهی، ژاله (۱۳۹۷). مدل معادلات ساختاری تعهد زناشویی و سبک‌های عشق‌ورزی با صمیمیت زناشویی با توجه به نقش میانجی رضایت جنسی. *زن و مطالعات خانواده*، ۴۲ (۱۱)، ۹۱-

<https://sanad.iau.ir/fa/Journal/jwsf/Article/955121.104>

ثنائی، باقر (۱۳۹۶). *مقیاس‌های سنجش خانواده و ازدواج*. تهران: انتشارات بعثت. جهان‌دوست دالنجان، سوسن؛ علاء‌الدینی، زهره و براتی، هاجر (۱۳۹۹). نقش هوش

قهری، شهربانو؛ ویسی، فاطمه؛ کاوند، حامد؛ بیکه فلاح، مریم؛ زندی‌فر، حسین؛ فرخی، نازنین و همکاران (۱۳۹۹). ویژگی‌های روان‌سنجی پرسش‌نامه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه فرم کوتاه - ۷۵ سؤالی. پرستار و پزشکی در رزم، ۸ (۲۷)، ۳۱-۴۰. <http://npwj.m.ajau.ac.ir/article-1-800-fa.html>

محمدی، بهاره و فتحی آشتیانی، علی (۱۳۹۶). طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و رضایت‌مندی زناشویی در زوجین. ششمین کنگره انجمن روانشناسی ایران. <https://sid.ir/paper/896979/fa>

مخلص، حسن؛ فتحی اندبیل، اعظم و شفیع‌آبادی عبدالله (۱۴۰۰). اثربخشی «درمان کوتاه راه‌حل - محور» بر صمیمیت زناشویی و خودارزشمندی احتمالی زوجین متقاضی طلاق. فصلنامه مدیریت ارتقای سلامت، ۱۰ (۲)، ۱۱۰-۱۲۲. <http://jhpm.ir/article-1-1289-fa.html>

منصوری، زهره؛ باقری، فریبرز؛ درتاج، فریبرز و ابوالمعالی، خدیجه (۱۳۹۹). ارائه الگوی ساختاری پیش‌بینی صمیمیت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی با میانجی‌گری مؤلفه تعهد عشق‌ورزی در دانشجویان متأهل. مجله علوم روانشناختی، ۱۹ (۸۵)، ۸۱-۹۰. <http://psychologicalscience.ir/article-1-609-fa.html>

هومن، حیدرعلی (۱۳۹۵). مدل‌یابی معادلات ساختاری با کاربرد نرم‌افزار لیزرل. تهران: انتشارات سمت.

واتقی، زهره؛ احدی، حسن؛ بیگدلی، حسین و خلعتبری، جواد (۱۴۰۲). تدوین مدل رضایت زناشویی بر اساس تاب‌آوری و تنظیم هیجان در زنان: نقش واسطه‌ای طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه. فصلنامه مطالعات اسلامی ایرانی خانواده، ۳ (۱)، ۷۱-۹۲. <https://doi.org/10.30495/iifs.2023.1977422.1071>

یوسفی، فریده (۱۳۸۵). بررسی رابطه راهبردهای شناختی تنظیم هیجان با افسردگی و اضطراب در دانش‌آموزان مراکز راهنمایی استعدادهای درخشان. فصلنامه کودکان استثنایی، ۶ (۴)، ۸۷۱-۸۹۲. <http://joec.ir/article-1-393-fa.html>

یوسفی، رحیم (۱۳۹۰). بررسی اثربخشی و مقایسه مداخله آموزشی گروهی طرح‌واره محور و سبک زندگی در افزایش رضایت زناشویی (رساله دکتری)، دانشگاه شهید بهشتی، تهران.

موفق و همدلی عاطفی در رضایت زناشویی با در نظر گرفتن نقش تعدیل‌گر سن. فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی، ۱۱ (۴۱)، ۱۳۹-۱۵۶. <https://doi.org/10.22054/qccpc.2020.44144.2174>

حسینی کامکار، ناز؛ سلیمانی، علی‌اکبر؛ مهدویان، علیرضا؛ جاویدی، نصیرالدین و نجفی، مریم (۱۳۹۲). اثربخشی آموزش تغییر سبک زندگی در ارتقای سلامت روان و حل تعارضات زوجین با ناسازگاری زناشویی. فصلنامه نسیم تندرستی، ۲ (۲)، ۴۱-۴۹. https://jfhs.sari.iau.ir/article_641258.html

خاکپور، سونا؛ خواجه‌وند خوشلی، افسانه؛ حسن‌زاده، رمضان و اسدی، جوانشیر (۱۴۰۱). نقش میانجی طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در رابطه سبک‌های دلبستگی و مکانیزم‌های دفاعی با نشانه‌های اختلال استرس پس از سانحه در زنان متأهل سیل‌زده شهرستان آق‌قلا. رویش روان‌شناسی، ۱۱ (۸)، ۹۱-۱۰۲. <http://frooyesh.ir/article-1-3960-fa.html>

رحیمی، روح‌اله؛ عارفی، مختار و مرادی‌زاده، سهراب (۱۳۹۴). بررسی روابط بین عوامل فردی - خانوادگی و ترجیحات همسرگزینی با رضایت زناشویی زوج‌های هر دو شاغل در آموزش و پرورش. زن و مطالعات خانواده، ۷ (۲۹)، ۵۳-۷۱. <https://sanad.iau.ir/Journal/jwsf/Article/955081/FullText>

رودباری، محمدحسین؛ علی‌مهدی، منصور و پروانه نژاد شیرازی، پگاه (۱۴۰۱). بررسی رابطه بین ارضا نیازهای بنیادین روان‌شناختی و خودشناسی انسجامی با رضایت زناشویی در فرهنگیان شهر کرمان. چهارمین کنگره ملی انجمن علمی روانشناسی خانواده ایران با عنوان: ازدواج موفق و فرزند پروری سالم. <https://civilica.com/doc/1695268/>

ریاحی، فاطمه؛ گلزاری، محمود و موتایی فرشته (۱۳۹۹). رابطه ابعاد تنظیم هیجان و رضایت زناشویی با استفاده از مدل وابستگی متقابل عامل - شریک. مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران، ۲۶ (۱)، ۴۴-۶۳. <http://ijpep.iuims.ac.ir/article-1-2965-fa.html>

صائمی، حسین؛ بشارت، محمدعلی و اصغر نژاد فرید، علی‌اصغر (۱۳۹۸). پیش‌بینی سازگاری زناشویی بر اساس صمیمیت زناشویی و دشواری تنظیم هیجان. علوم روانشناختی، ۱۸ (۷۸)، ۶۳۵-۶۴۵. <http://psychologicalscience.ir/article-1-56-fa.html>

علی‌اکبری دهکردی، مهناز (۱۳۸۹). رابطه عملکرد جنسی زنان با سازگاری زناشویی. مجله علوم رفتاری، ۴ (۳)، ۱۹۹-۲۰۶.

References

- Aliakbari Dehkordi, M (2011). Relationship between women sexual function and marital adjustment. *Journal of behavioral sciences*, 4(3), 199-206. [Persian] <https://sid.ir/paper/208721/fa>
- Asghari, F., Sayadi, A., & Entezari, M. (2022). Comparison of the Effectiveness of Creating Lasting Family Connections Program and Emotion-Focused Therapy on Resilience, Intimacy, and Cognitive-Emotional Regulation in Conflicting Couples. *Family Counseling and Psychotherapy*, 11(2), 133-174. [Persian] <https://doi.org/10.22034/fcp.2022.62589>
- Avat Karim, B., Rabiei, M., Donyavi, V., & Nikfarjam, M. (2014). Comparison between emotion regulation strategies and life styles of couples with or without marital satisfaction in Sardasht. *Journal of Nurse and Physician Within War*, 2 (4), 124-130. [Persian] <http://npwjmaajums.ac.ir/article-1-193-fa.html>
- Bach, B., Lockwood, G., & Young, J. E. (2018). A new look at the schema therapy model: organization and role of early maladaptive schemas. *Cognitive behaviour therapy*, 47(4), 328-349. <https://doi.org/10.1080/16506073.2017.1410566>
- Bahrami mashoof, R., Ahmadi, S., & Rasouli, M. (2022). Mediating role of emotional expressiveness in the relationship between cognitive emotion regulation strategies and marital satisfaction. *Journal of Woman and Family Studies*, 10(3), 32-52. [Persian] <https://doi.org/10.22051/jwfs.2022.30614.2374>
- Bahremand, M; Salari Moghadam, F; Roshan, F & Afzali, R (2014). Investigating the relationship of marital satisfaction based on the components of love in student couples of Azad University. *International Congress on Culture and Religious Thought*. [Persian] <https://en.civilica.com/doc/301444/>
- Bakhtiari, E., Hosseini, S. S., Arefi, M., & Afsharina, K. (2021). The Mediating Role of Marital Intimacy in the Relationship between Attachment Style and Couples' Attitude Towards Infidelity. *Journal of Counseling Research*. 20(77), 122-140. [Persian] <https://www.sid.ir/paper/242410/14>
- Bashirpour, M., Shafi'abadi, A., & Doukaneifard, F. (2020). Factors affecting the tendency to marital infidelity: A grounded theory study. *Journal of Qualitative Research in Health Sciences*, 8(4), 16-27. <https://doi.org/10.22062/jqr.2020.90987>
- Bilal A, Rasool S. Marital Satisfaction and Satisfaction With Life: Mediating Role of Sexual Satisfaction in Married Women. *Journal of Psychosexual Health*. 2020;2(1):77-86. <https://doi.org/10.1177/2631831820912873>
- Bloch, L., Haase, C. M., & Levenson, R. W. (2014). Emotion regulation predicts marital satisfaction: More than a wives' tale. *Emotion*, 14(1), 130. <https://doi.org/10.1037/a0034272>
- Boden, J. S., Fischer, J. L., & Niehuis, S. (2010). Predicting marital adjustment from young adults' initial levels and changes in emotional intimacy over time: A 25-year longitudinal study. *Journal of Adult Development*, 17(3): 121-134. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1007/s10804-009-9078-7>
- Carandang, M. N. S., & Guda, I. V. P. (2015). Indicators of marital satisfaction of Batangueño couples: Components of love and the other external factors in marriage. *International Journal of Information and Education Technology*, 5(1), 60-67. <https://doi.org/10.7763/IJET.2015.V5.477>
- Carreira, J. M. (2012). Motivational orientations and psychological needs in EFL learning among elementary school students in Japan. *System*, 40(2), 191-202. <https://doi.org/10.1016/j.system.2012.02.001>
- Chang, J. H., Huang, C. L., & Lin, Y. C. (2015). Mindfulness, basic psychological needs fulfillment, and well-being. *Journal of Happiness Studies*, 16(5), 1149-1162. <https://doi.org/10.1007/s10902-014-9551-2>
- Dandurand, C., & Lafontaine, M. F. (2013). Intimacy and couple satisfaction: The moderating role of romantic attachment. *International Journal of Psychological Studies*, 5(1): 74-83. <http://dx.doi.org/10.5539/ijps.v5n1p74>

- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2008). Self-determination theory: A macrotheory of human motivation, development, and health. *Canadian psychology/Psychologie canadienne*, 49(3), 182. <https://doi.org/10.1037/a0012801>
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2012). Self-determination theory. In P. A. M. Van Lange, A. W. Kruglanski, & E. T. Higgins (Eds.), *Handbook of theories of social psychology* (pp. 416–436). Sage Publications Ltd. <https://doi.org/10.4135/9781446249215.n21>
- Deci, E. L. & Ryan, R. M. (2014). Autonomy and need satisfaction in close relationships: Relationships motivation theory. In *Human motivation and interpersonal relationships* (pp. 53-73). Springer Netherlands. https://doi.org/10.1007/978-94-017-8542-6_3
- Dumitrescu, D., & Rusu, A. S. (2012). Relationship between early maladaptive schemas, couple satisfaction and individual mate value: an evolutionary psychological approach. *Journal of Cognitive & Behavioral Psychotherapies*, 12(1). <https://psycnet.apa.org/record/2013-29676-006>
- Etemadi, O., Navabi Nezhad, S., Ahmadi, S. A., & Farzad, V. E. (2006). A study of the effectiveness of couple therapy based on imago relationship therapy on marital intimacy in Esfahan. *Journal of Counseling Research*, 5(19), 9-22. [Persian] <https://www.sid.ir/paper/70151/fa>
- Fallahchai, R., Fallahi, M., & Randall, A. K. (2019). A dyadic approach to understanding associations between job stress, marital quality, and dyadic coping for dual-career couples in Iran. *Frontiers in psychology*, 10, 487. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00487>
- Flink, N. (2019). *Early maladaptive schemas, chronic depression and suicidal ideation: the role of maladaptive cognitive structures among patients with depression* (Doctoral dissertation, Itä-Suomen yliopisto).
- Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Structural equation models with unobservable variables and measurement error: Algebra and statistics. *Journal of Marketing Research*, 18(3), 382–388. <https://doi.org/10.2307/3150980>
- Ghahari S, Viesy F, Kavand H, Yeke Fallah M, Zandifar H, Farokhi N et.al (2020). Psychometric Properties of Early Maladaptive Schemas Questionnaire Short Form-75 Items (YSQ-SF). *Journal of Nurse and Physician Within War*, 8 (27):31-40. [Persian] <http://npwj.m.ajaums.ac.ir/article-1-800-fa.html>
- Ghorbani, N., & Watson, P. J. (2004). Two facets of self-knowledge, the five-factor model, and promotions among Iranian managers. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 32(8), 769-776. <https://doi.org/10.2224/sbp.2004.32.8.769>
- Garnefski, N., Kraaij, V., & Spinhoven, P. (2002). Manual for the use of the Cognitive Emotion Regulation Questionnaire. *Leiderdorp, The Netherlands: DATEC*, 23(3), 141-149. https://www.scirp.org/reference/referencespapers?reference_id=286182
- Greiff, A, P.; & Malherbe, H, L. (2001). Intimacy and marital satisfaction in spouses. *Journal of Sex Marital Therapy*, 27, 247-257. <https://doi.org/10.1080/009262301750257100>
- Gross, J. J. (1998). The emerging field of emotion regulation: An integrative review. *Review of general psychology*, 2(3), 271-299. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.2.3.271>
- Guardia, J. G., Ryan, R. M., Couchman, C. E., & Deci, E. L. (2000). Basic psychological needs scales. *Journal of personality and social psychology*, 79(3), 367-384. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.79.3.367>
- Gurman, A. S. (2013). Functions and Factions: A Reflection on Possibilities for Couple Therapy Integration. *Journal of Marital & Family Therapy*, 39(4). <https://doi.org/10.1111/jmft.12037>
- Hand, M. M., Thomas, D., Buboltz, W. C., Deemer, E. D., & Buyanjargal, M. (2013). Facebook and romantic relationships: Intimacy and couple satisfaction associated with online social network use. *Cyberpsychology, behavior, and social networking*, 16(1), 8-13. <https://doi.org/10.1089/cyber.2012.0038>
- Henseler, J., Ringle, C. M., & Sinkovics, R. R. (2009). The use of partial least squares path modeling in international marketing. In *New challenges to international marketing*

- (pp. 277-319). Emerald Group Publishing Limited.
[https://doi.org/10.1108/S1474-7979\(2009\)0000020014](https://doi.org/10.1108/S1474-7979(2009)0000020014)
- Holtom-Viesel, A., & Allan, S. (2014). A systematic review of the literature on family functioning across all eating disorder diagnoses in comparison to control families. *Clinical psychology review*, 34(1), 29-43.
<https://doi.org/10.1016/j.cpr.2013.10.005>
- Hooman, H. A. (2015). *Structural equation modeling using Lisrel software*. Tehran: Samt Publications. [Persian]
- Hoseini kamkar, E., Soleymani, A., Mahdavian, A., Javidi, N., & Najafi, M. (2014). The Efficacy of Training in Change of Life Style for Improvement of Mental Health and Resolving Conflicts of Maladjusted Couples. *Quarterly Journal of Health Breeze*, 2(2), 41-49. [Persian]
https://jfh.sari.iau.ir/article_641258.html?lang=en
- Jahandoost, S., Alaedini, Z., & Barati, H. (2020). The role of successful intelligence and emotional empathy in marital satisfaction Considering the moderating role of age. *Counseling Culture and Psychotherapy*, 11(41), 139-156. [Persian]
<https://doi.org/10.22054/qccpc.2020.44144.2174>
- Kamp Dush, C. M., Taylor, M. G. & Kroeger, R. A. (2008). Marital Happiness and Psychological Well-Being Across the Life Course. *Family Relations*, 57(2): 211- 226.
<https://doi.org/10.1111/j.1741-3729.2008.00495.x>
- Kazim, S. M., & Rafique, R. (2021). Predictors of marital satisfaction in individualistic and collectivist cultures: A mini review. *Journal of research in psychology*, 3(1), 55-67.
<https://doi.org/10.31580/jrp.v3i1.1958>
- Khakpour, S., Hassanzadeh, R., & Asadi, J. (2022). The mediating role of early maladaptive schemas in relationship to attachment styles and defense mechanisms with symptoms of post-traumatic stress disorder in married women flooded in Aq Qala city. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal (RRJ)*, 11(8), 91-102. [Persian] ___
<http://frooyesh.ir/article-1-3960-fa.html>
- Knee, C. R., Lonsbary, C., Canevello, A., & Patrick, H. (2005). Self-determination and conflict in romantic relationships. *Journal of personality and social psychology*, 89(6), 997.
<https://doi.org/10.1037/0022-3514.89.6.997>
- Körük, S., & Kurt, A. A. (2019). The predictive role of early maladaptive schemas in the evaluation of pre-marital romantic relationships among university students. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 3(5), 73-83.
<https://doi.org/10.31461/ybpd.556424>
- Kunaszuk, R. M. E. (2009). *Intimacy, libido, depressive symptoms and marital satisfaction in postpartum couples* (Doctoral dissertation, Drexel University, College of Nursing and Health Professions, Nursing Practice Program).
<https://core.ac.uk/download/pdf/190334732.pdf>
- Lim, J., & Lee, S. (2017). The mediating effect of differentiation of self between the family of origin experiences and their marital satisfaction among Korean married women. *International Information Institute (Tokyo). Information*, 20(3A), 1667-1674.
<https://www.proquest.com/openview/>
- Luk, B. H., & Loke, A. Y. (2019). Sexual satisfaction, intimacy and relationship of couples undergoing infertility treatment. *Journal of reproductive and infant psychology*, 37(2), 108-122. <https://doi.org/10.1080/02646838.2018.1529407>
- Macklem, G. L. (2007). *Practitioner's guide to emotion regulation in school-aged children*. Springer Science & Business Media.
- Mansouri, Z., Bagheri, F., Dortaj, F., & Abolmaali, K. (2020). Providing a structural model for predicting marital intimacy based on attachment styles mediated by the component of love commitment in married students. *Journal of Psychological Science*, 19(85), 81-90. [Persian]
<http://psychologicalscience.ir/article-1-609-fa.html>
- Markman, H. J., Rhoades, G. K., Stanley, S. M., & Peterson, K. M. (2013). A randomized clinical trial of the effectiveness of premarital intervention: moderators of divorce outcomes. *Journal of Family Psychology*, 27(1), 165.
<https://doi.org/10.1037/a0031134>
- Mazzuca, S., Kafetsios, K., Livi, S., & Presaghi, F. (2019). Emotion regulation and satisfaction in long-term marital relationships: The role of emotional contagion. *Journal of Social and Personal Relationships*, 36(9), 2880-2895.
<https://doi.org/10.1177/0265407518804>

- Mohammadi, B., & Fathi Ashtyani, A (2017). Early maladaptive schemas and marital satisfaction in couples. *The 6th Congress of the Iranian Psychological Association*. [Persian] <https://www.sid.ir/paper/436486/fa>
- Mokhles, H., Fattahi Andbil, A., & Shafiabady, A. (2021). The Effectiveness "Solution-Focused Brief Therapy" on Marital Intimacy and Contingencies of Self-Worth in Divorce Applicant Couples. *Journal of Health Promotion Management*, 10(2), 110-122. [Persian] <http://jhpm.ir/article-1-1289-fa.html>
- O'Connor, P., Izadikhah, Z., Abedini, S., & Jackson, C. J. (2018). Can deficits in emotional intelligence explain the negative relationship between abandonment schema and marital quality?. *Family Relations*, 67(4), 510-522. <https://doi.org/10.1111/fare.12320>
- Oliveros, A. D., & Coleman, A. S. (2021). Does emotion regulation mediate the relation between family-of-origin violence and intimate partner violence?. *Journal of interpersonal violence*, 36(19-20), 9416-9435. <https://doi.org/10.1177/0886260519867146>
- Pasha, H., Basirat, Z., Esmailzadeh, S., Faramarzi, M., & Adibrad, H. (2017). Marital intimacy and predictive factors among infertile women in northern Iran. *Journal of clinical and diagnostic research: JCDR*, 11(5), 13-21. <https://doi.org/10.7860/JCDR/2017/24972.9935>
- Raes, F. (2010). Rumination and worry as mediators of the relationship between self-compassion and depression and anxiety. *Personality and Individual Differences*, 48(6), 757-761. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2010.01.023>
- Rahimi, R., Arefi, M., & Moradzadeh, S (2015). Examining the relationship between individual-family factors and spouse selection preferences with marital satisfaction of career Couples in education. *Journal of Women & Studies of Family*, 7(29), 53-71. [Persian] <https://sanad.iau.ir/Journal/jwsf/Article/955081/FullText>
- Riahi, F., Golzari, M., & Mootabi, F. (2020). The relationship between emotion regulation and marital satisfaction using the actor-partner interdependence model. *Iranian journal of psychiatry and clinical psychology*, 26(1), 44-63. [Persian] <http://ijpcp.iums.ac.ir/article-1-2965-fa.html>
- Rosen-Grandon, J. R., Myers, J. E. & Hattie, J. A. (2004). The Relationship Between Marital Characteristics, Marital Interaction Processes and Marital Satisfaction. *Journal of Counseling and Development*. 82(1), pp: 58-68. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6678.2004.tb00286.x>
- Rudbari, MH; Mansour A M, & Parvaneh Nejad Shirazi, P (2023). Investigating the relationship between the satisfaction of basic psychological needs and the self-knowledge of coherence with marital satisfaction in the cultured people of Kerman. *4th National Congress of Family Psychology Association of Iran Successful Marriage and Healthy Parenting papers*. [Persian] <https://en.civilica.com/l/112331/>
- Ryan, R. M. (2017). *Self-determination theory: Basic psychological needs in motivation, development, and wellness*. Guilford Press.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68-78. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.68>
- Saemi H, Basharat M A, AsgharnejadFarid A A. (2019). Predicting marital adjustment based on marital intimacy and deficit emotional regulate. *Journal of Psychological Science*. 18(78), 635-646. [Persian] <http://psychologicalscience.ir/article-1-56-fa.html>
- Sanayi, B (2017). *family and marriage scales*. Tehran: Besat Publications. [Persian]
- Sapmaz, F., Doğan, T., Sapmaz, S., Temizel, S., & Tel, F. D. (2012). Examining predictive role of psychological need satisfaction on happiness in terms of self determination theory. *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 55, 861-868. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.09.573>
- Schmidt, N. B., Joiner, T. E., Young, J. E., & Telch, M. J. (1995). The schema questionnaire: Investigation of psychometric properties and the hierarchical structure of a measure of maladaptive schemas. *Cognitive therapy and research*, 19(3), 295-321. <https://doi.org/10.1007/BF02230402>
- Taghiyar, Z., Pahlavanzade, F., & refahi, J (2018). Modeling of between marital commitment, lovemaking styles with

- marital intimacy in married couples regarding the role of sexual satisfaction as mediator, *Journal of Woman & Study of Family*, 42(11), 91-104. [Persian] <https://sanad.iau.ir/fa/Journal/jwsf/Article/955121>
- Taylor, I. M., Ntoumanis, N., & Smith, B. (2009). The social context as a determinant of teacher motivational strategies in physical education. *Psychology of sport and exercise*, 10(2), 235-243. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2008.09.002>
- Tenhouten, W. D. (2006). *A general theory of emotions and social life*. Routledge.
- Ursu, A., & Turliuc, M. N. (2020). Do emotion recognition and emotion regulation predict dyadic adjustment? The moderating role of relationship length. *Journal of Psychological & Educational Research*, 28(1).
- Utomo, P., & Alawiyah, I. (2022). Family-Based Character Education: The Role of Parenting as the Basic of Character Education for Elementary Children. *JPE: Journal of Primary Education*, 2(1). <https://doi.org/10.29300/jpe.v2i1.6976>
- Vaseghi, Z., Ahadi, H., Bigdeli, H., Khalatbari, J (2023). Developing a model of marital satisfaction based on resilience and emotion regulation in women: the mediating role of primary maladaptive schemas. *Quarterly of Journal Islamic- Iranian Family Studies*, 3(1), 71-92. [Persian] <https://doi.org/10.30495/iifs.2023.1977422.1071>
- Walker, A. J., & Thompson, L. (1983). Intimacy and intergenerational aid and contact among mothers and daughters. *Journal of Marriage and the Family*, 841-849. <https://doi.org/10.2307/351796>
- Yared, R., & Abdulrazak, B. (2016). Ambient Technology to Assist Elderly People in Indoor Risks. *Computers*, 5(4), 22. <https://doi.org/10.3390/computers5040022>
- Yoo, G., & Joo, S. (2022). Love for a marriage story: the association between love and marital satisfaction in middle adulthood. *Journal of Child and Family Studies*, 31(6), 1570-1581. <https://doi.org/10.1007/s10826-021-02055-6>
- Young, J. E. (1998). *Young Schema Questionnaire: Short form*. Cognitive Therapy Center.
- Young, J. E., Klosko, J. S., & Weishaar, M. E. (2006). *Schema therapy: A practitioner's guide*. Guilford Press.
- Yousefi, F. (2007). The relationship of cognitive emotion regulation strategies with depression and anxiety in students of special middle schools for talented students in Shiraz. *Journal of Exceptional Children*, 6(4), 871-892. [Persian] <http://joec.ir/article-1-393-fa.html>
- Yousefi, R. (2010). The study effectiveness and comparison of schema-focused and life style focused group training intervention in marital satisfaction enhancement (Doctoral dissertation, Doctoral Dissertation), Shahid Beheshti University, Tehran. [Persian].